

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZAMĚŘENÝ NA ROZVOJ DÍLČÍCH FUNKCÍ

Prevence vzniku SPU

Bc. Alena Kopecká

Obsah

Úvodní slovo	1
Důležitost prevence	2
Výsledky výzkumného šetření.....	3
TĚŠÍME SE DO ŠKOLKY	4
ZÁŘÍ (1).....	4
Přílohy 1	9
PODZIM ČARUJE	18
ŘÍJEN (2)	18
Přílohy 2	22
LISTOPAD (3)	27
Přílohy 3	31
UŽ JE TU ZAS VÁNOČNÍ ČAS.....	37
PROSINEC (4).....	37
Přílohy 4	42
KOUZLO ZIMY	48
LEDEN (5)	48
Přílohy 5	53
ÚNOR (6)	55
Přílohy 6	58
VÍTÁNÍ JARA	61
BŘEZEN (7)	61
Přílohy 7	64
DUBEN (8)	69
Přílohy 8	72
KVĚTEN (9)	75
Přílohy 9	77
SLUNÍČKO ČARUJE	81
ČERVEN (10).....	81
Přílohy 10	84
ČERVENEC (11).....	86
Přílohy 11	88
Inspirace a zdroje.....	91
Příloha 12 – Záznamový arch	92

Úvodní slovo

Tento preventivní program je výstupem diplomové práce s názvem *Prevence vzniku specifických poruch učení u dětí v předškolním věku: akční výzkum* a byl vypracován pro účely konkrétní mateřské školy (za účelem zajištění anonymity získaných dat nebude název školy uveden). Podkladem pro vznik tohoto programu jsou data získaná v rámci výzkumného šetření, které proběhlo v uvedené mateřské škole.

Cílem programu je **zmírnit nebo eliminovat riziko vzniku specifických poruch učení u dětí v předškolním věku (od 5 do 7 let)**, u nichž se ve zvýšené míře vyskytují deficity dílčích funkcí, a to tím způsobem, že se zaměřuje na rozvoj jednotlivých dovedností (smyslových, komunikativních, kognitivních, emočních, sociálních a motorických), zvláště pak vyzdvihuje dovednosti, jež byly na základě výzkumného šetření zjištěny jako nejvíce problematické.

Preventivní program je sestaven v souladu se školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání – Barevný rok výše zmíněné mateřské školy, tudíž zohledňuje témata a cíle v něm stanovené. Obsahuje 11 kapitol odpovídajících měsícům, během nichž děti docházejí do MŠ. V každé z kapitol naleznete hravé aktivity vhodné pro individuální i skupinovou práci s dětmi. Zároveň jsou za každou kapitolou obsaženy také obrázkové přílohy vztahující se k jednotlivým aktivitám. Tyto přílohy je možné vystřihnout a zalaminovat.

Preventivní program může sloužit jako inspirace pro další mateřské školy. Zároveň je ale důležité mít na paměti, že získaná data, z nichž program vychází nelze zobecňovat na celou populaci předškolních dětí. Každé dítě či každá skupina dětí může vykazovat sníženou úroveň dovedností v různých oblastech.

Důležitost prevence

Proč je prevence specifických poruch učení důležitá již v předškolním věku?

Pokud dítě zažívá ve škole neúspěch při výuce čtení, psaní a počítání, pramení mnohdy tyto potíže z nevládnutí samotných základů těchto schopností. Tyto základy tvoří právě jednotlivé dílčí funkce, které již v předškolním věku mohou predikovat školní neúspěch dítěte. Negativním dopadem prožívaného neúspěchu bývá pak zklamání dítěte z opakovaného nezdaru, které může vyvrcholit ve velmi negativní vztah k učení a ke škole samotné. Zároveň nátlak na výkon dítěte ze strany školy či rodičů může tento stav ještě umocnit.

Proto sledujme pečlivě vývoj dítěte a hledejme cesty, jak optimálně podpořit jeho základní dovednosti. Jednou z mnoha těchto cest se stává i tento preventivní program.

Výsledky výzkumného šetření

Výzkumné šetření bylo provedeno v uvedené mateřské škole metodou screeningového testování úrovně dovedností dětí ve věku od 5 do 6 let. Účelem výzkumu bylo odhalení dovedností, ve kterých jsou děti nejméně úspěšné, a které je třeba před zahájením povinné školní docházky cíleně rozvíjet. Použitým nástrojem se stal screeningový test WELCOME IDEA. Metodika výzkumu je podrobněji popsána v diplomové práci s názvem *Prevence vzniku specifických poruch učení u dětí v předškolním věku: akční výzkum* (praktická část).

Výsledky šetření byly vyhodnoceny aplikací WELCOME IDEA, přičemž úspěšnost v jednotlivých oblastech vývoje je vyjádřena v procentech. Jedná se o celkové průměrné výsledky všech dětí, které se výzkumu zúčastnily.

Výsledky:

1. Sociální dovednosti (91 %)
2. Smyslové vnímání (90 %)
3. Motorické dovednosti (89 %)
4. Kognitivní dovednosti (88 %)
5. Emoční dovednosti (81 %)
6. Komunikativní dovednosti (76 %)

Oblasti s největším potenciálem k rozvoji prostřednictvím cíleného programu:

- Komunikativní dovednosti
- Emoční dovednosti

Aktivity zaměřené na rozvoj těchto oblastí jsou označeny černou hvězdičkou ★.

V programu jsou zároveň zařazeny aktivity rozvíjející dovednosti, které činily dětem během testování největší obtíže. Tyto aktivity jsou označeny oranžovou hvězdičkou ★.

Na konci preventivního programu je k dispozici záznamový arch (příloha 12), do něhož lze k jednotlivým aktivitám zaznamenávat jména dětí, která již aktivitu absolvovala a vpisovat poznámky.

TĚŠÍME SE DO ŠKOLKY

(ZÁŘÍ)

Charakteristika

Cílem tohoto bloku je vytvořit stávajícím i nově přichozím dětem příjemnou a laskavou atmosféru a podpořit bezproblémový vstup dětí do mateřské školy. Poznat nové kamarády a jejich jména i jména učitelek, seznámit se s prostředím a okolím MŠ i s pravidly soužití ve třídě, poznat denní režim, ochutnat nová jídla, a hlavně odcházet s pocitem úspěšného a příjemně prožitého dne.

ZÁŘÍ (1)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast	
1.	Rozvíjet koordinaci ruky a oka při manipulaci s předměty.	Pokládání barevných kostiček do mřížky podle předlohy	Vizuomotorika	
2.	Rozvíjet pohybové schopnosti v oblasti hrubé motoriky.	Hra na zvířátka	Hrubá motorika	
3.	Osvojovat si poznatky k podpoře osobní pohody a pohody prostředí.	Jak se cítím	Sociální a emoční dovednosti	★
4.	Posilovat přirozené a poznávací cíle: zvědavost, zájem, radost z objevování.	MiniLŮK Logico Primo	Kognitivní dovednosti	
5.	Rozvíjet řečové schopnosti, správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci.	Logohrátky 1	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání	★
6.	Rozvoj a zpřesňování smyslového vnímání – barvy.	Najdi barvu	Zrakové vnímání	
7.	Rozvoj schopností vytvářet citové vztahy a prožívat je.	Co na tobě mám rád	Emoční dovednosti	★
8.	Seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k druhému. Dodržovat dohodnutá pravidla soužití.	Co je správné?	Sociální a komunikativní dovednosti	★
9.	Seznamovat se s prostředím MŠ a místem, ve kterém dítě žije.	Naše školka	Sociální dovednosti	

1. Pokládání barevných kostiček do mřížky podle předlohy

Pomůcky: Lego duplo kostky, barevné předlohy (příloha 1.1)

Postup: Dítě dostane prázdnou mřížku a barevné Lego duplo kostky. Postupně mu předkládáme barevné předlohy, podle nichž dítě poskládá barevně odpovídající kostky do prázdné mřížky.

2. Hra na zvířátka

Pomůcky: X

Učitelka vypráví:

„Děti jely na výlet do zoologické zahrady a viděly tam mnoho zvířátek. Já vám povím, jaká a vy se je pokusíte předvést.“

(Děti se pokusí předvést pohyby těla dané zvíře. Mohou napodobit i zvuk, který vydává. Pokud nevědí, poradíme jim a pohyb předvedeme.)

Děti viděly: **MEDVĚDA** (velké tlapy, dupání), **ŽIRAFU** (dlouhý krk, na špičky), **SLONA** (chobot, dupání), **KLOKANA** (skoky), **TYGRA** (chůze po čtyřech, řev), **OPICI** (chytání za hlavu, hopsání), **TUČŇÁKA** (rovné nohy a ruce u těla, houpání do stran), **ČÁPA** (zobák, dlouhé kroky) a **BIZONA** (rohy, funění).

Úkol navíc: Která zvířátka si pamatujete?

3. Jak se cítím

Pomůcky: pracovní list s emocemi (příloha 1.3)

Postup: Položíme před dítě pracovní list s emocemi (vyjadřuje je kočka). Dítě má za úkol pokusit se pojmenovat emoce, které kočka vyjadřuje a říct, proč se někdo může zrovna takto cítit. Poté se zeptáme dítěte, jak se cítí. Pokud cítí nějaké negativní emoce, zeptáme se ho, co mu pomáhá na zlepšení nálady.

4. MiniLÜK, Logico Primo

Pomůcky: tabulka MiniLÜK + *Vidět a myslet: co k sobě patří*

(Heinz Vogel, 2018, Praha: Mutabene, ISBN 978-80-86745-96-1)

tabulka Logico primo + *Podzim: procvič si levou ruku* (prac. listy 2, 4, 14)

(Kristýna Kurowská, 2016, Praha: Mutabene, ISBN 978-80-87776-11-7)

5. LOGOHRÁTKY 1

Pomůcky: kartičky s obrázky (příloha 1.5)

Sluchové vnímání – analýza

Dítě dostane sadu obrázkových kartiček. Vždy má za úkol říct, co vidí na obrázku, poté slovo vytleská na slabiky (určí počet) a zkusí poznat první hlásku, na níž slovo začíná.

Logopedická cvičení (Trénujeme: A, E, I, O, U)

A

Otevřeme pusou, jako když jíme velké jablko: „HAM“

Děti, čeho se bojíte? Bojíme se bubáka: Á Á Á Á

Opakujeme: „Rodiče jsou máma a táta.“

Slova: ananas, auto, antilopa

E

Děti, ze široka se na sebe usmějeme a řekneme E E E E.

Jak dělá koza? MÉ MÉ MÉ

Jak dělá ovce? BÉ BÉ BÉ

Slova: Eskymák, elektrárna, Emanuel (motýl)

I

Zase se na sebe ze široka usmějeme a máme radost HI HI HI.

Jak dělá osel? ÍÁ ÍÁ ÍÁ

Slova: Indián, izolepa, instalatér

O

Otevřeme pusou, jako když jíme švestku: O O O

Něčemu se divíme: Ó Ó Ó

Opakujeme: „Máme rádi bonbony.“

Slova: opice, oko, ovce

U

Otevřeme pusou, jako když jíme třešeň.

Jak houká sova? HU HU HU

Zahrajeme si na bubáka: BU BU BU

Slova: ucho, umyvadlo, učitelka

6. Najdi barvu

Pomůcky: X

Učitelka povídá:

„Děti, zahrajeme si hru s barvami. Já povím barvu a vaším úkolem je co nejrychleji najít a ukázat věc, která má danou barvu. Může to být cokoli, co kolem sebe vidíte – hračky, oblečení nebo nábytek.“

Barvy: ČERVENÁ, MODRÁ, ZELENÁ, ŽLUTÁ, ORANŽOVÁ, HNĚDÁ, FIALOVÁ, ČERNÁ, BÍLÁ, RŮŽOVÁ, ŠEDÁ

7. Co na tobě mám rád

Pomůcky: kartičky se značkami dětí, pytlíček

Učitelka povídá:

„Děti, každý si vylosuje z pytlíčku značku kamaráda. Poté se pokusí povědět, co na něm má rád nebo v čem je kamarád šikovný. Například si vylosuji Aničku a povím: „*Mám rád Aničku, protože je na mě moc hodná, pomáhá mi uklízet hračky a umí hezky kreslit.*“

(vylosovaná jména dětí dáváme postupně stranou)

8. Co je správné?

Pomůcky: kartičky s veselým a smutným smajlíkem (příloha 1.8)

Učitelka povídá:

„Zahrajeme si na takovou hru, já budu povídat věty o správném a špatném chování. Například: *Ve školce můžu zlobit.* Ty musíš přemýšlet, jestli je to **správné** nebo **špatné**, a pokud je to správné, ukážeš mi **veselého smajlíka**, pokud je to špatné, ukážeš **smutného smajlíka**. Potom řekneš, proč je to špatně a jak to má být správně.“

Věty:

- 1) Ve školce pomáhám ostatním dětem s uklízením hraček.
- 2) Ve školce můžu říkat sprostá slova.
- 3) Když potřebuji odejít ze třídy na záchod, nemusím se ptát paní učitelky.
- 4) Když ráno přijdu do školky, hezky pozdravím paní učitelku.
- 5) Ve třídě můžu běhat mezi stoly.
- 6) Můžu brát ostatním dětem hračky a nemusím se jich ptát.
- 7) Když někomu ublížím, hezky se mu omluvím.
- 8) Když chci, aby mi paní učitelka podala nějakou hračku, poprosím jí.
- 9) Když mi kamarád přinese bonbón, poděkuji mu.
- 10) Když vidím, že kamarád zlobí a dělá něco špatného, tak se k němu přidám.

9. Naše školka

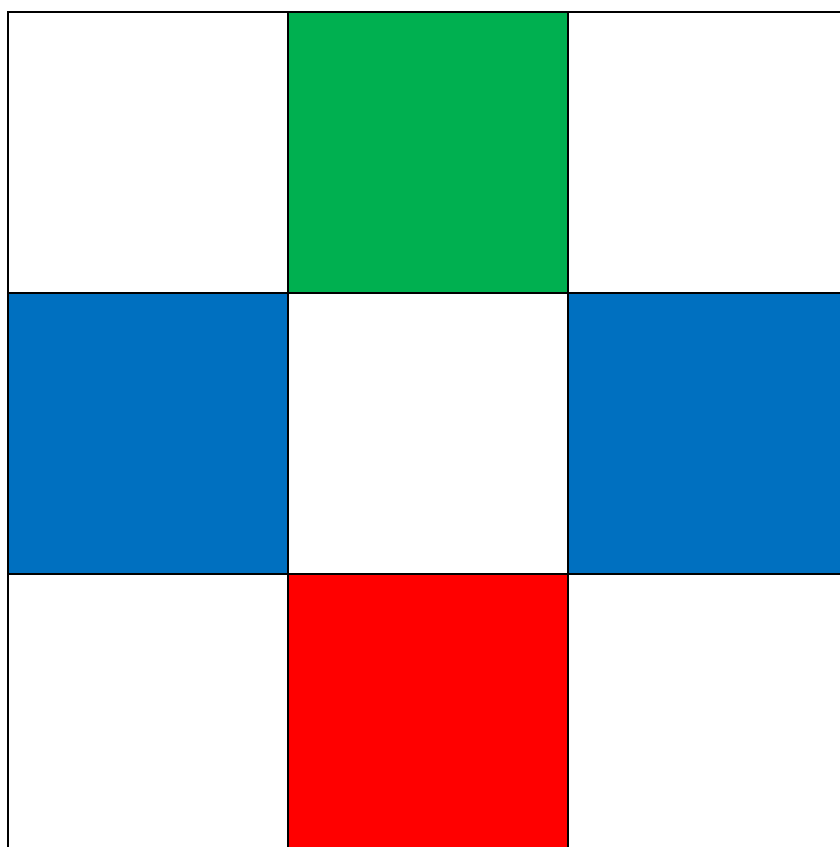
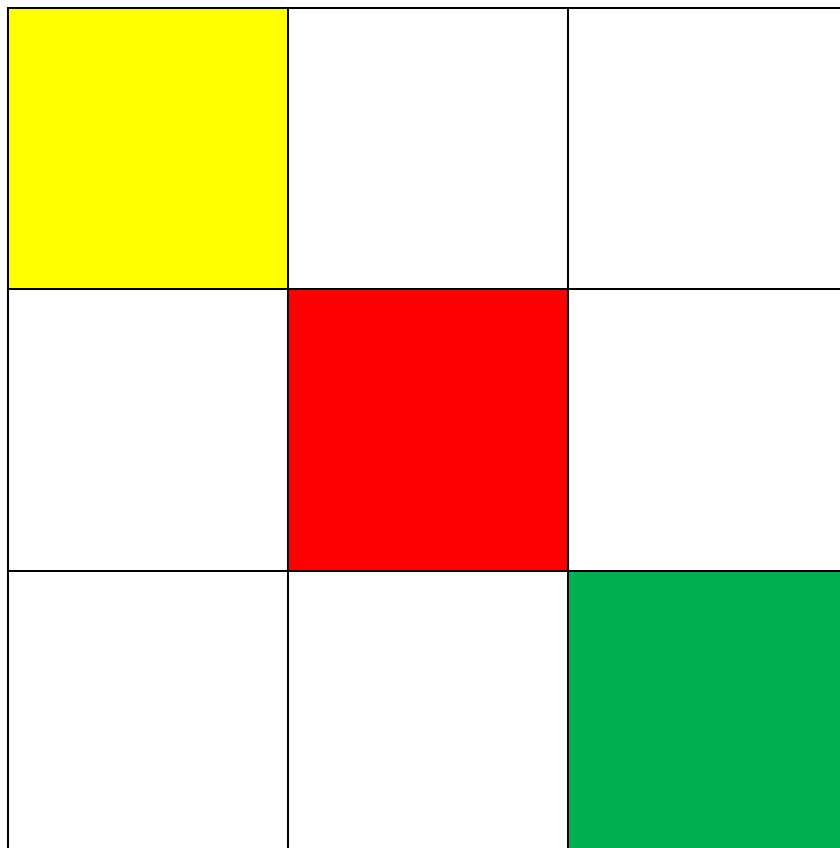
Pomůcky: obrázky (příloha 1.9)

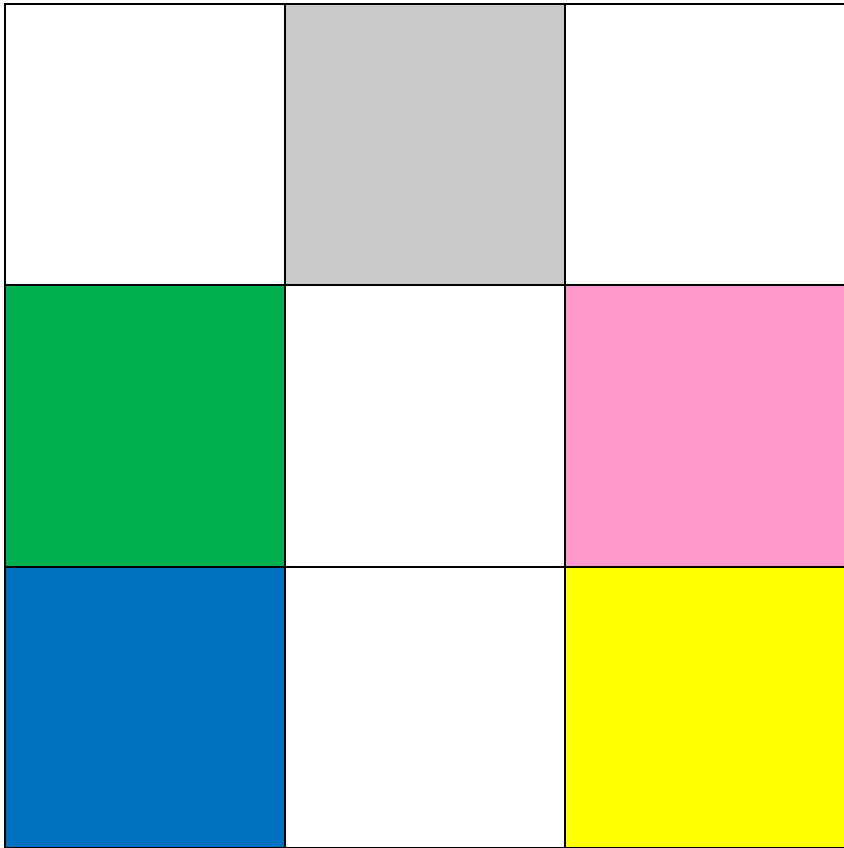
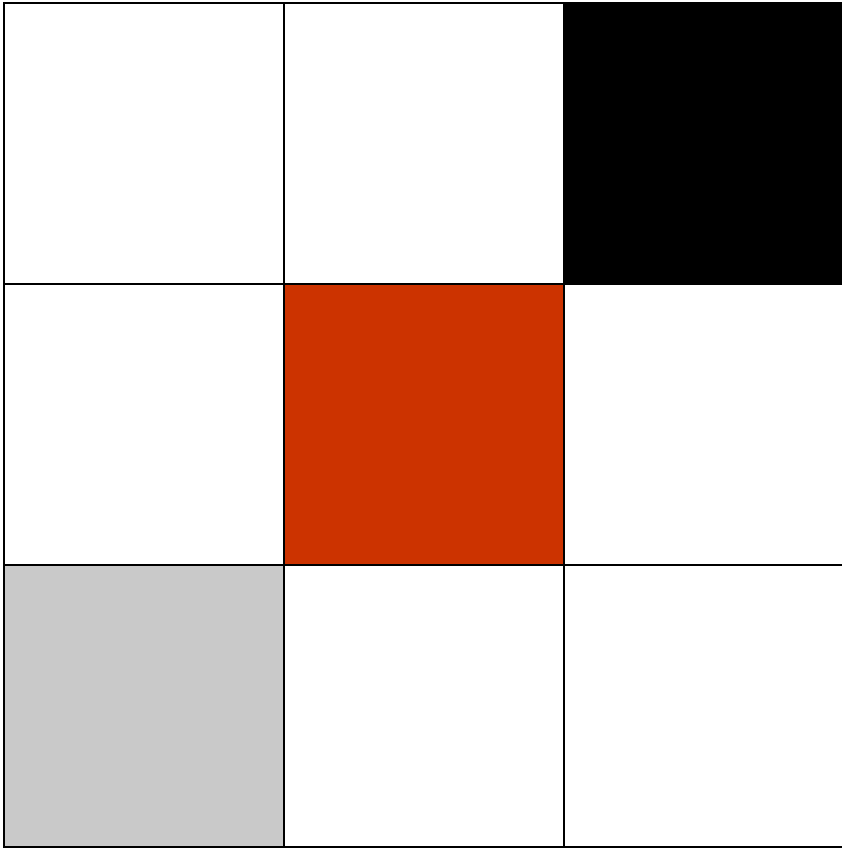
Postup: Předkládáme dítěti obrázky související s prostředím školky. Dítě má za úkol pojmenovat, co na obrázku vidí. Poté má za úkol přemýšlet, kde ve školce danou věc vidělo, v jaké místnosti nebo části třídy. Podněcujeme ho k povídání o činnostech, které s danou věcí a místem souvisí.

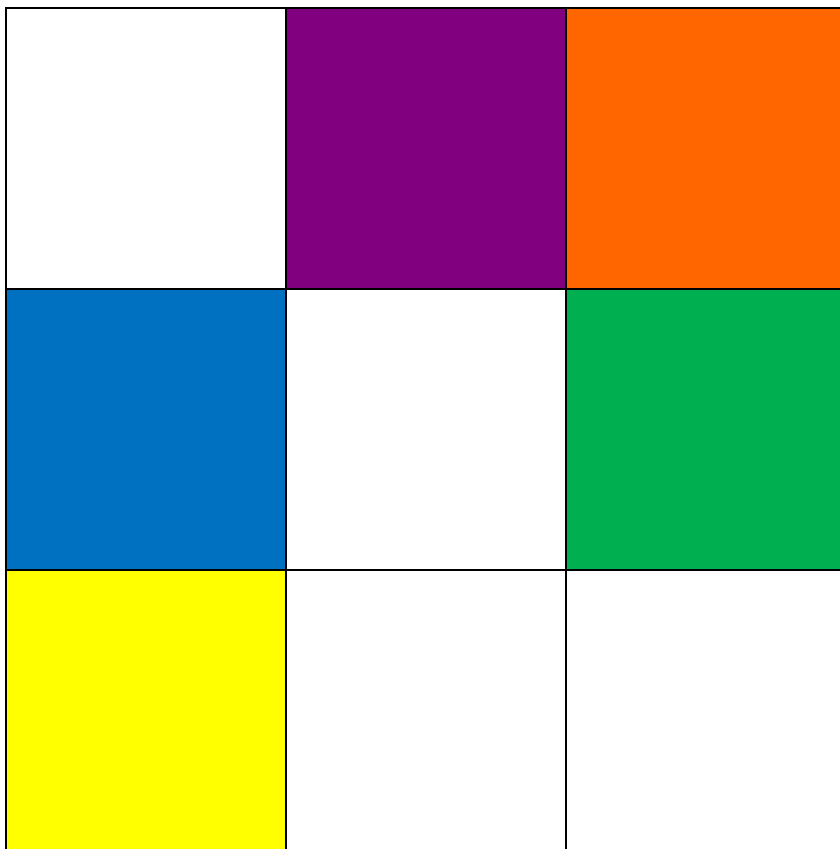
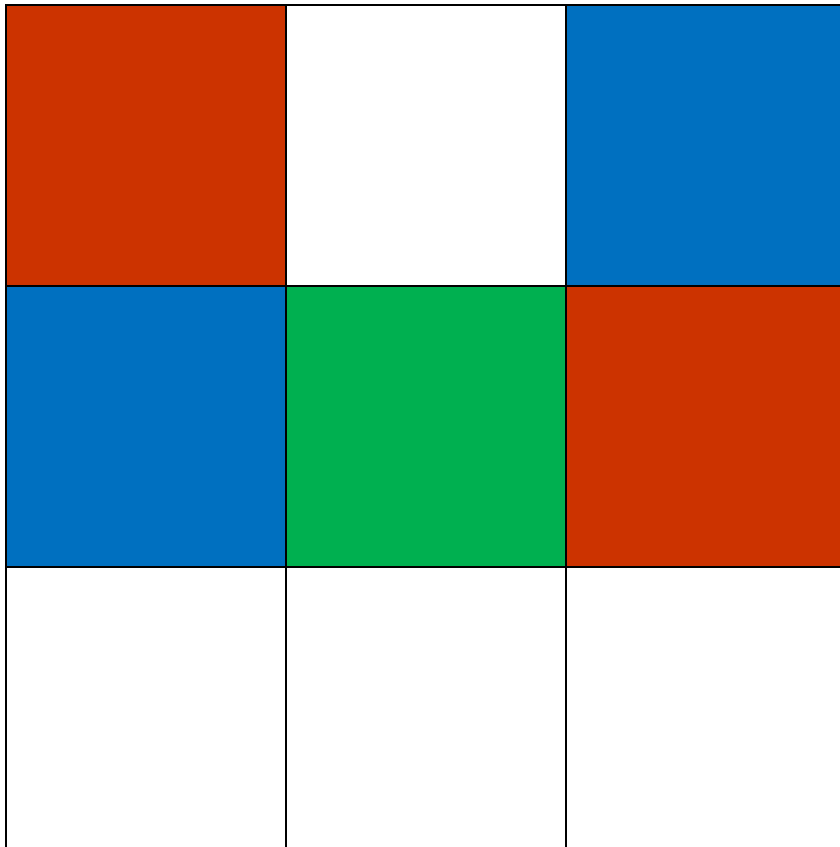
Příklad: Obrázek příboru: příbor používáme v jídelně – do jídelny chodíme na svačinu a na oběd.

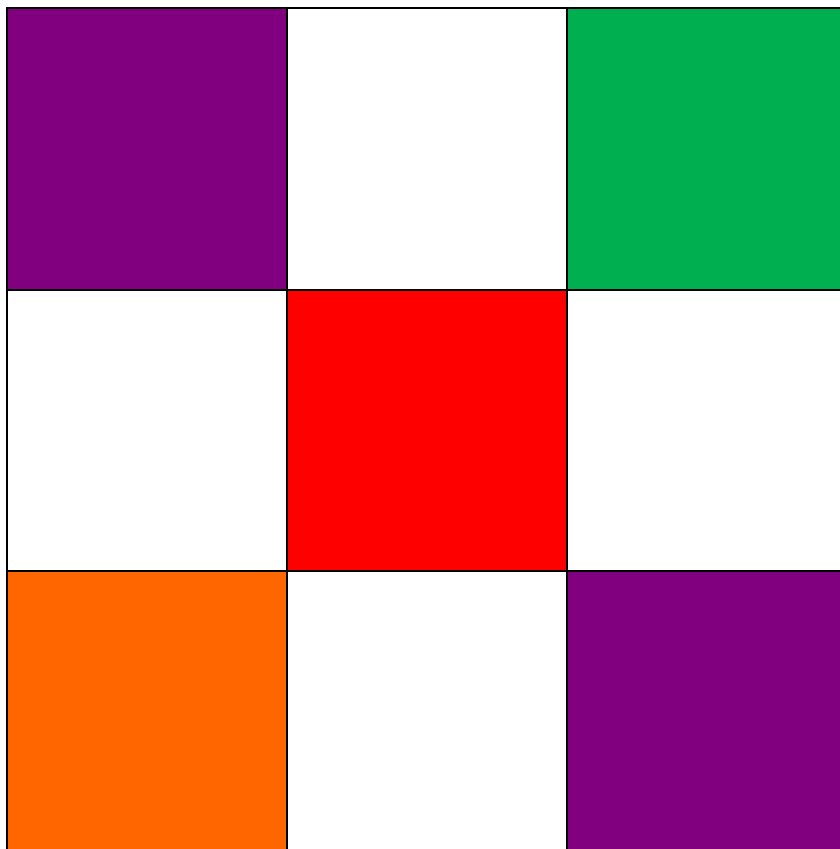
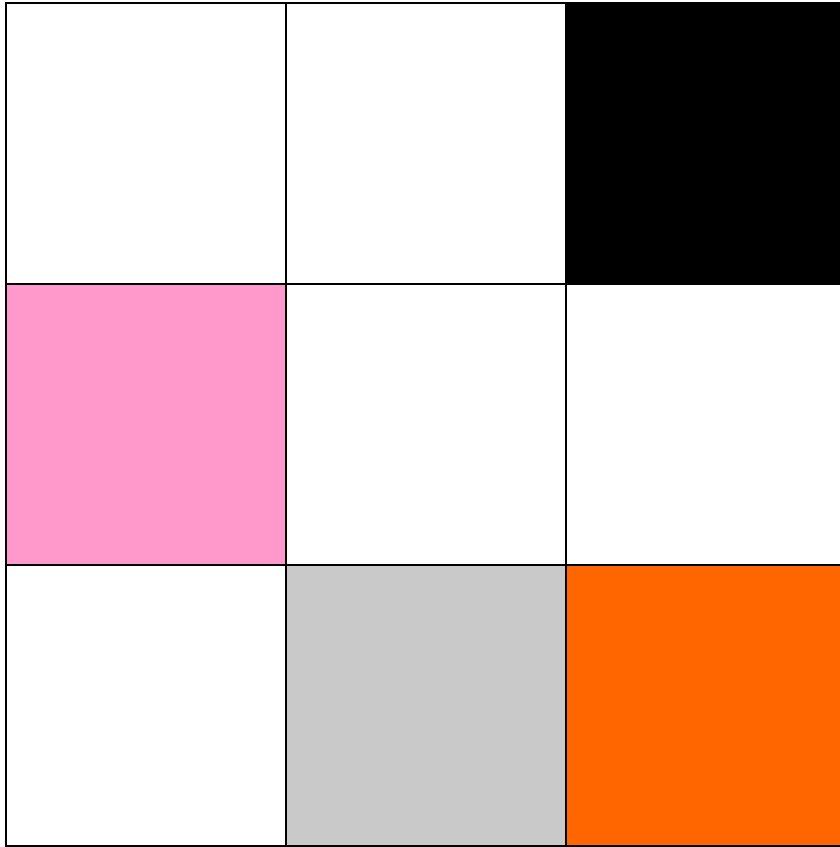
Přílohy 1

Příloha 1.1 (Pokládání kostiček do mřížky)

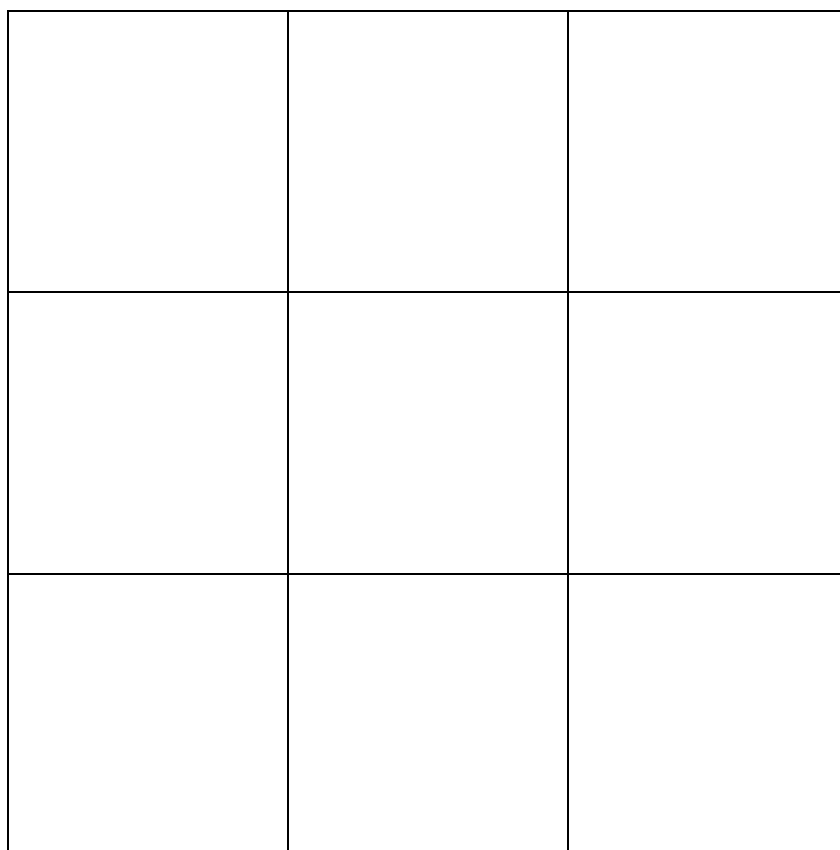

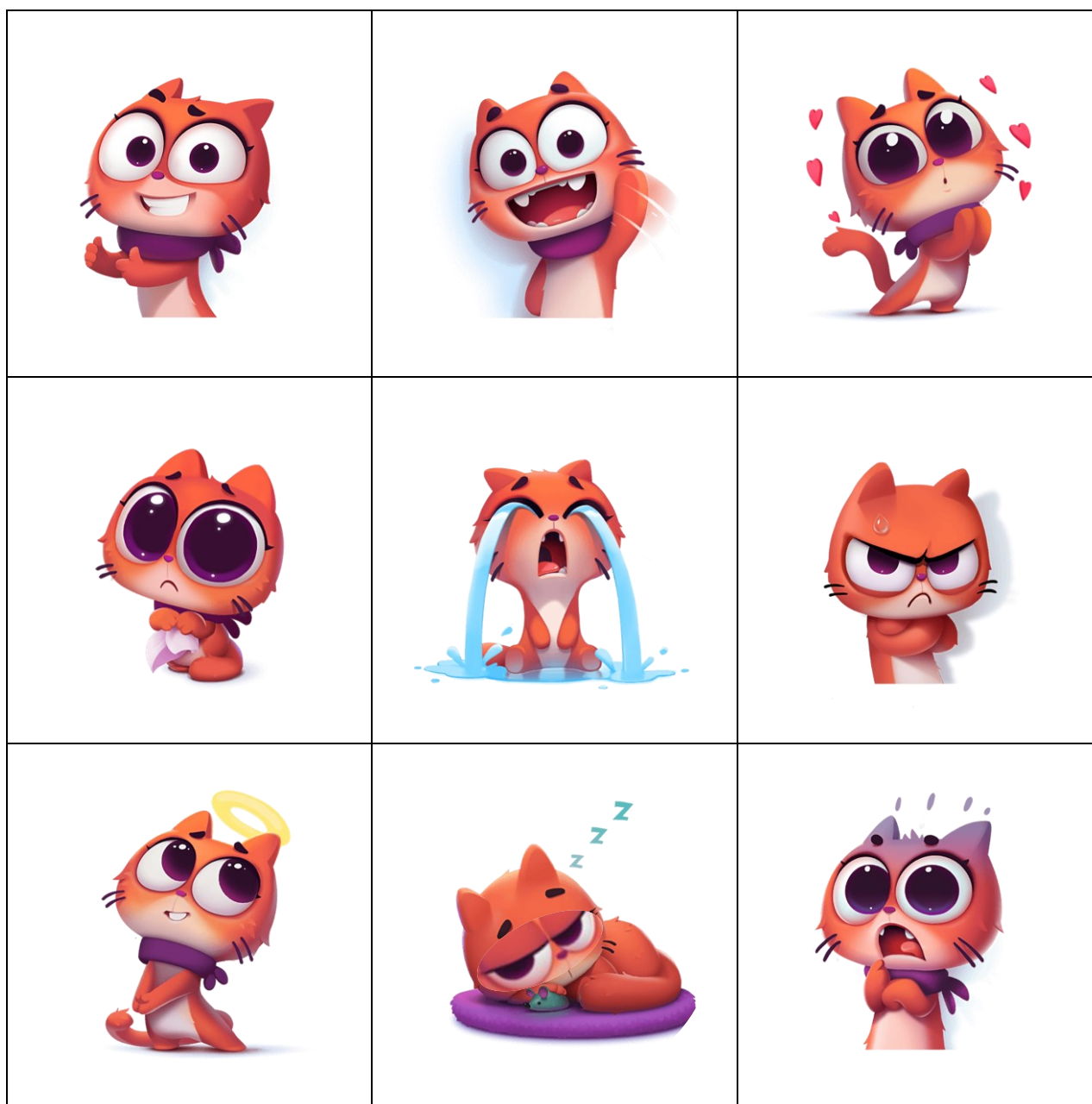

Na tuto mřížku dítě skládá kostky dle předlohy.

Příloha 1.3 (Jak se cítím)

Nápověda:

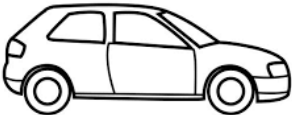

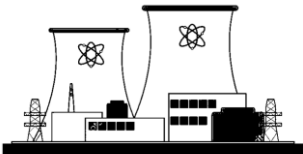

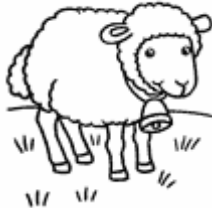

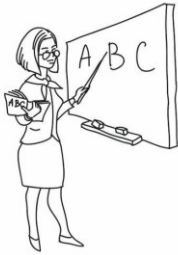
veselý/všechno je dobré – šťastný – zamilovaný/má někoho rád

smutný/stýská se mu – nešťastný/pláče – naštvaný/uražený

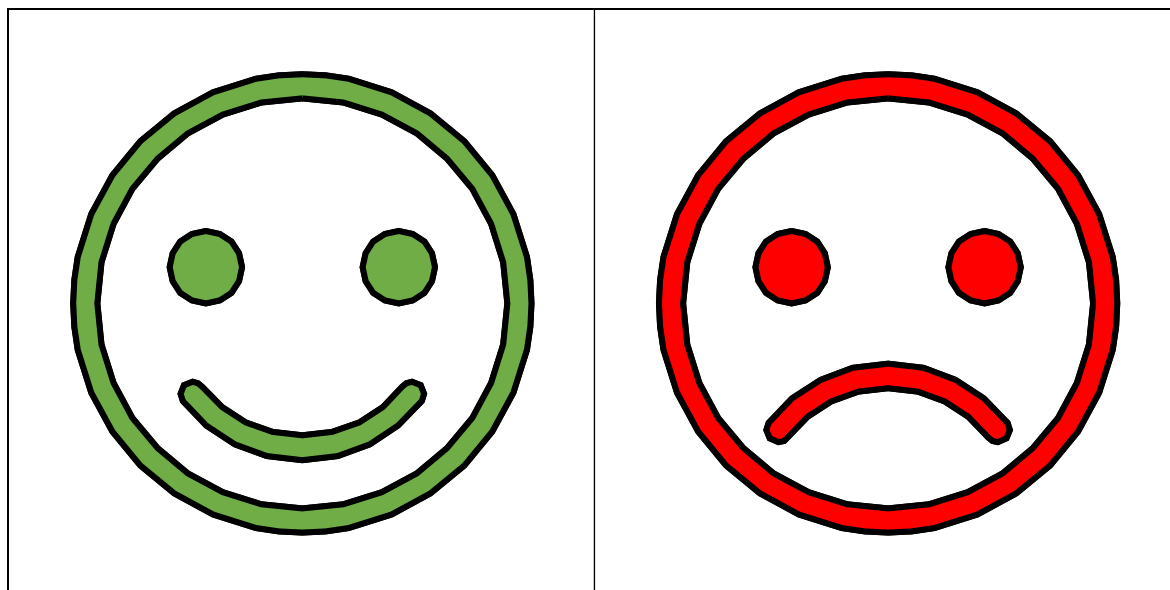
hodný/spokojený – unavený/ospalý – vystrašený/bojí se

Příloha 1.5 (Logohrátky 1 – rozstříhejte)

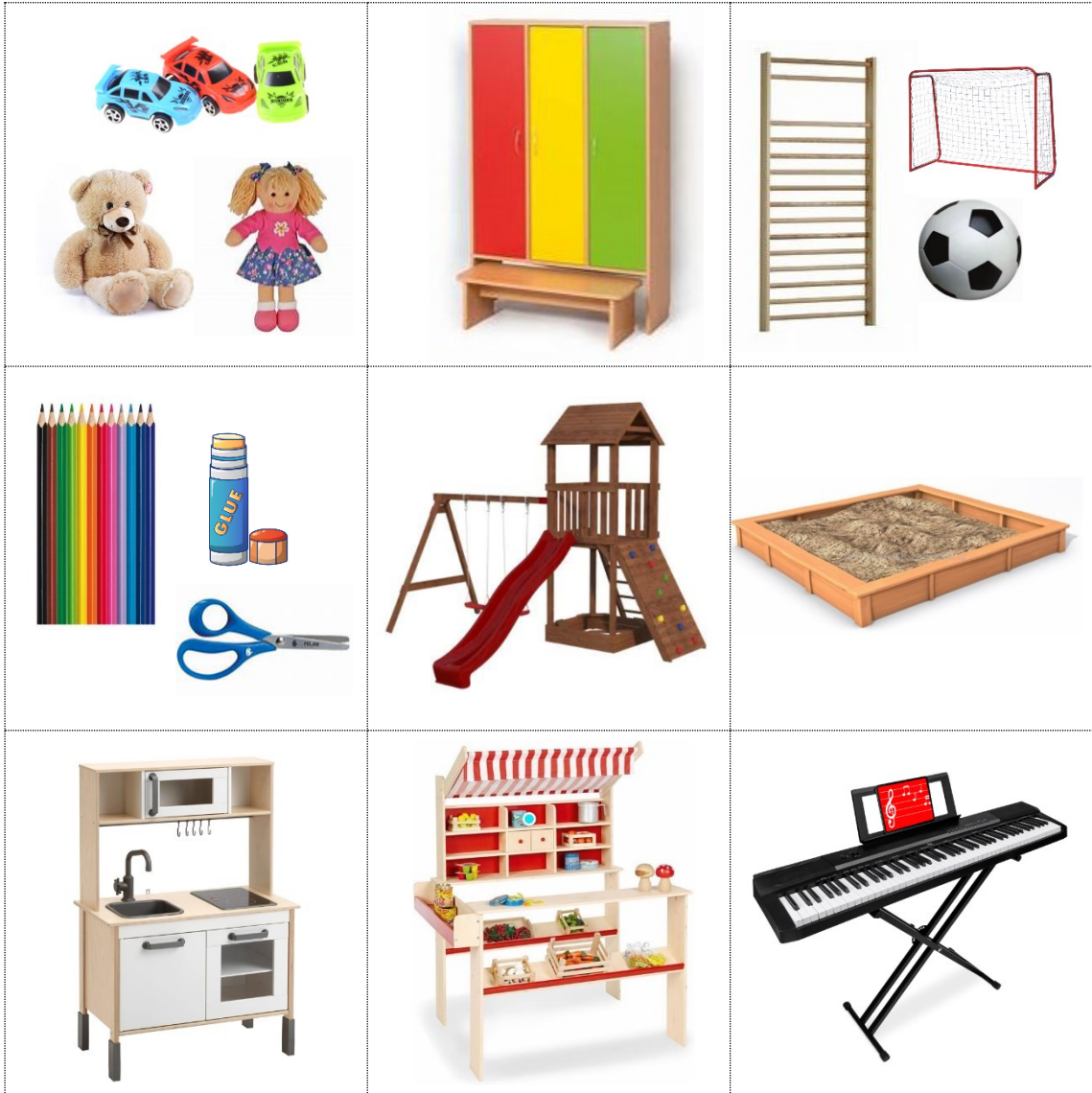
 <p>ANANAS</p>	 <p>AUTO</p>	 <p>ANTILOPA</p>
 <p>ESKYMÁK</p>	 <p>ELEKTRÁRNA</p>	 <p>EMANUEL</p>
 <p>INDIÁN</p>	 <p>IZOLEPA</p>	 <p>INSTALATÉR</p>
 <p>OPICE</p>	 <p>OKO</p>	 <p>OVCE</p>
 <p>UCHO</p>	 <p>UMYVADLO</p>	 <p>UČITELKA</p>

Příloha 1.8 (Co je správně? – rozstříhejte)

Příloha 1.9 (Naše školka – rozstříhejte)

PODZIM ČARUJE

(ŘÍJEN, LISTOPAD)

Charakteristika

Cílem je seznámit děti s koloběhem přírody, s příchodem podzimu. Výraznými změnami v přírodě si uvědomovat člověka jako součást přírody, které se musí podřídit, a která ovlivňuje jeho každodenní život. Seznamováním se s novými aktivitami při činnostech ve třídě získávat samostatnost a přiměřené sebevědomí a schopnost spolupracovat s ostatními, pěstovat charakterově volní vlastnosti, nevyvolávat konflikty, případně hledat vhodná řešení. Respektovat domluvená pravidla a upevňovat v dětech samostatnost v sebeobsluze a hygieně.

ŘÍJEN (2)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast
1.	Procvičovat jemnou motoriku ve výtvarných a pracovních činnostech.	Výroba sluchového pexesa	Jemná motorika, sluchové vnímání
2.	Rozvíjet pohybové schopnosti v dalších oblastech hrubé motoriky.	Opičí dráha	Hrubá motorika
3.	Vyjadřovat smysluplně svoje myšlenky, nápady a pocity.	Hra na pošťáka	Komunikativní dovednosti, paměť ★
4.	Osvojovat si elementární znalosti o funkci abecedy.	Hledání písmen	Zrakové vnímání
5.	Rozvíjet smyslové vnímání, vědomě využívat všech smyslů.	Rozvíjíme smysly: –Výběr tvaru lišícího se vertikálním otočením –Sluchové pexeso –Poznávání předmětů se zavřenýma očima	Smyslové vnímání – zrakové, sluchové a hmatové
6.	Hledat možnosti a varianty při třídění a uspořádání podle určitého pravidla.	Kam to patří?	Kognitivní dovednosti
7.	Orientovat se v číselné řadě a elementárním počítání do 6.	Podzimní počítání	Kognitivní doved. – předmatematické představy
8.	Rozvíjet řečové dovednosti.	Logohrátky 2	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání ★

1. Výroba sluchového pexesa

Pomůcky: 10 prázdných krabiček od bonbónů TikTak (popř. jiná alternativa), rýže, čočka, mák, fazole, 2 větší korálky

Postup:

- 1) Obarvíme všechny krabičky z jedné strany **černou barvou**.
- 2) Obarvíme krabičky z druhé strany **barevně** - vždy dvě krabičky stejnou barvou!
- 3) Naplníme dvě stejně barevné krabičky shodnou **náplní** (rýže, čočka, mák, fazole, větší korálky).
- 4) Máme hotové sluchové pexeso.
- 5) Můžeme hrát. (Návod viz kapitola Rozvíjíme smysly)

2. Opičí dráha

Pomůcky: žíněnka/matrace, velké molitanové kostky, malé plastové kostky, 2 obruče

Postup: Ve třídě nebo v tělocvičně postavíme překážkovou dráhu v tomto pořadí: žíněnka – dvě překážky na přeskakování (plastové kostky) – jedna překážka na podlézání (postavíme tunel z měkkých kostek) – dvě obruče položené na zem za sebe.

Děti nejprve udělají kotrmelec, poté přeskóčí snožmo dvě překážky, podlezu tunel a do obručí skočí dva žabáky. (Opakujeme několikrát)

3. Hra na pošťáka

Pomůcky: X

Postup: Vybereme jedno dítě, které bude po určitou část dne pošťák. Ostatní děti si dále hrají a věnují se činností, které právě dělají. Dítě, které jsme zvolili za pošťáka, celou dobu instruujeme, aby vyřizovalo dětem naše vzkazy. Sledujeme, jakým způsobem dítě vzkazy předává, zda si pamatuje celou instrukci, a zda ostatní děti rozumějí jeho sdělení.

4. Hledání písmen

Pomůcky: pracovní list (příloha 2.4)

Postup: Dítě dostane pracovní list, na němž jsou v mřížce rozházená písmena. Jeho úkolem je hledat stejná písmena a vybarvit odpovídající čtvereček barvou podle návodu. Cílem není, aby dítě znalo písmena, ale aby našlo shodná písmena. Až dítě úkol dokončí, prozradíme mu, která písmenka hledalo. Jeho dalším úkolem je pokusit se říct slova začínající na dané písmeno.

5. Rozvíjíme smysly

Výběr tvaru lišícího se vertikálním otočením

Pomůcky: pracovní list (příloha 2.5)

Postup: Dítě má za úkol vybrat a zakroužkovat z řady stejných tvarů jeden, který je otočený jinak.

Sluchové pexeso

Pomůcky: vyrobené sluchové pexeso

Postup: Pexeso hrají dvě děti jako protihráči a učitelka kontroluje správnost výběru dvojic. Pexeso je položené na stole černou stranou nahoru. Děti se střídají ve hře, přičemž vždy vyberou dvě hrabičky, s nimiž zatřesou u ucha a poslouchají, zda zní obě stejně nebo ne. Pokud myslí, že ano, zkontroluje učitelka barvu obou krabiček ze spodní strany. Pokud jsou krabičky stejné barvy, dítě si bere dvojici a hraje po druhé. Pokud je každá krabička jiné barvy, vrací dítě krabičky na místo a pokračuje protihráč.

Poznávání předmětů se zavřenýma očima

Pomůcky: šátek, menší předměty a hračky (např. umělé ovoce, zvířátka, lepidlo, ořezávátko, části stavebnice atd.)

Postup: Rozložíme před dítě všechny předměty, které mu následně budeme dávat ohmatat. Dítě má čas si je prohlédnout, poté mu zavážeme oči šátkem. Postupně dítěti dáváme do dlaní předměty a jeho úkolem je uhodnout, o jaký předmět se jedná. Pokud se mu to nedaří, dáváme nápovědy – zda je to jídlo, zvíře, jakou má předmět barvu nebo na co se využívá.

6. Kam to patří?

Pomůcky: plastové potraviny (z dětské kuchyňky a obchůdku)

Postup: Všechny potraviny rozložíme na koberec před děti. Ptáme se: „Jaké druhy jídla nebo potravin tady máme?“. Děti bychom měly dovést k několika kategoriím – ovoce, zelenina, pečivo, nápoje, nebo také sladké, slané a kyselé potraviny apod. Děti poté mají za úkol roztřídit jednotlivé potraviny do kategorií.

7. Podzimní počítání

Pomůcky: Pracovní list (příloha 2.7)

Postup: Dítě dostane rozstříhané kartičky s čísly, puntíky a obrázky. Ke každému číslu (od 1 do 6) musí najít odpovídající počet puntíků a obrázků a dát tyto kartičky do jedné řady.

Další úkol: necháme si pouze kartičky s puntíky. Vždy předložíme dítěti dvě kartičky a ptáme se, kde je méně a kde je více.

8. LOGOHRÁTKY 2

Pomůcky: kartičky s obrázky (příloha 2.8)

Sluchové vnímání – analýza: Dítě dostane sadu obrázkových kartiček. Vždy má za úkol říct, co vidí na obrázku, poté slovo vytleská na slabiky (určí počet) a zkusí poznat první hlásku, na níž slovo začíná.

Logopedická cvičení (Trénujeme: Ě, OU, AU, P, B, M)

Ě

Usmějeme se a spojíme písmenka I a E: IE (Ě)

Slova: hvězda, květina, běžky

OU

Sledujte kamarádovu pusku, když říká OU. Nejdříve máme pusinku otevřenou na švestku a potom jí zmenšíme na třešničku.

Slova: houba, brouk, moucha

AU

Když nás něco bolí, říkáme: AU AU AU

Slova: auto, autobus, dinosaur

P

Dechové cvičení: Nafoukneme pusku jako bublinu a zadržíme dech. Praskneme bublinu: „P“.

Zavřeme pusku, dáme si ruku před pusku a řekneme P. Cítíte děti vzduch, který vám vyšel z pusy?

Jak dělá ptáček? PÍ PÍ PÍ

Zamáváme kamarádovi: PÁ PÁ PÁ

Slova: pes, postel, policista

B

Dechové cvičení: Napodobíme rybu.

Jak dělá ovce? BÉ BÉ BÉ

Zvon zvoní: BIM BAM BIM BAM (přitom spojíme ruce nad hlavou a kýveme hlavou do stran)

Bubnujeme na buben: BUM BUM BUM

Slova: buben, bota, budík

M

Držíme si ruku na krku a vnímáme vibrace, když říkáme M M M

Jak dělá koza? MÉ MÉ MÉ

Opakujeme: „Mámo, máme maso?“

Slova: mléko, med, medvěd

Přílohy 2

Příloha 2.4 (Hledání písmen)

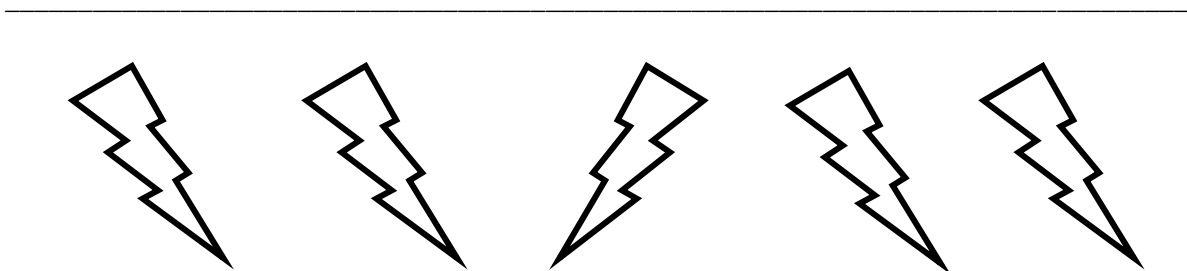
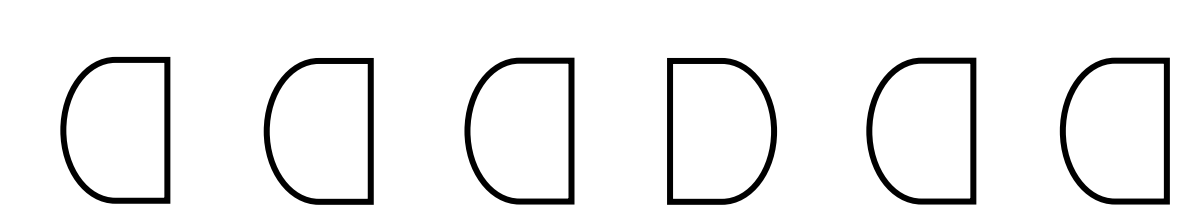
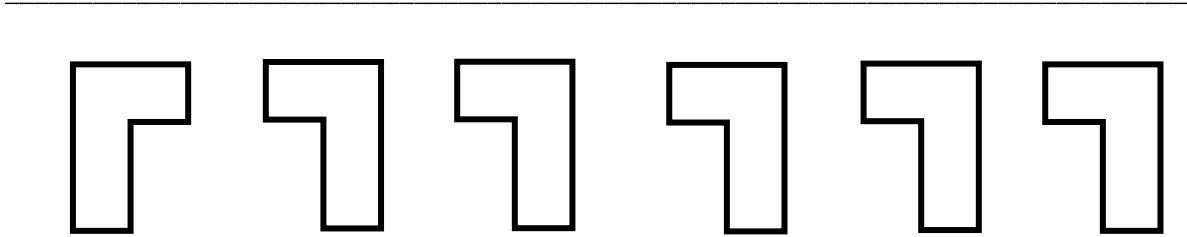
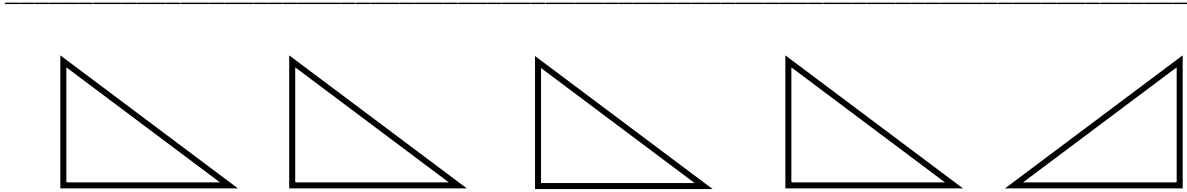
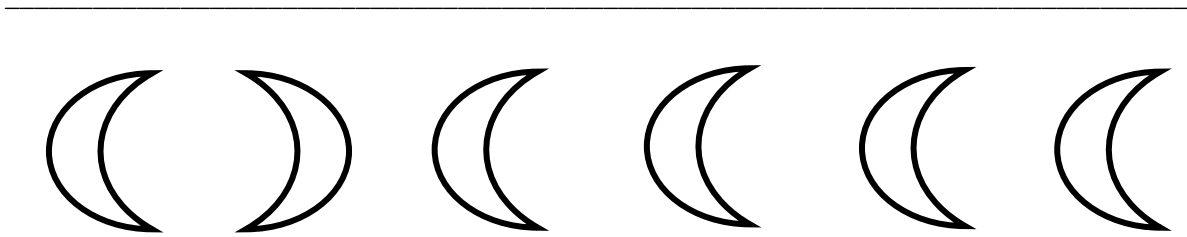
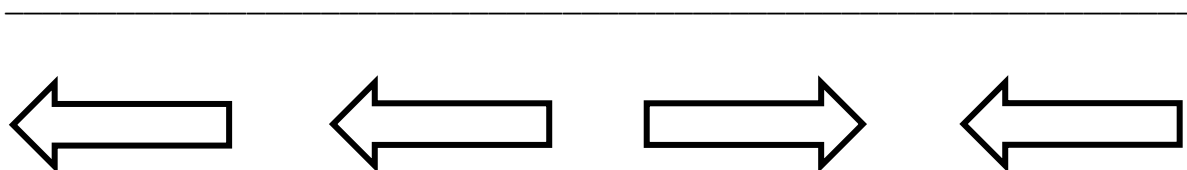

A	A	O	O	O	T	T
A	A	O	O	O	T	T
O	O	O	T	O	O	O
O	O	T	A	T	O	O
O	O	O	T	O	A	O
O	A	O	H	A	T	A
A	T	A	H	O	A	O
O	A	O	H	O	H	O
O	H	O	H	O	H	O
H	H	H	H	H	H	H

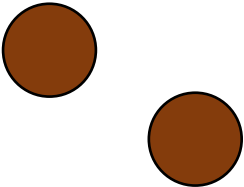

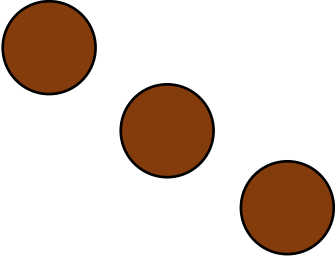
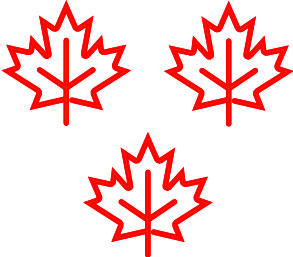
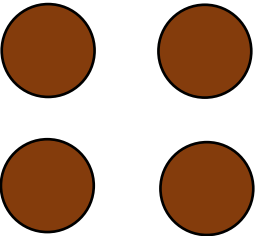
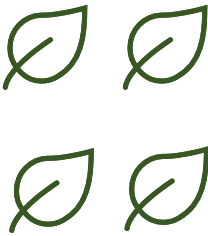
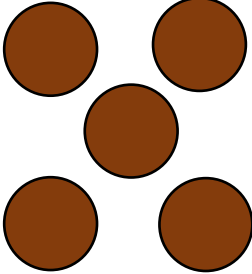
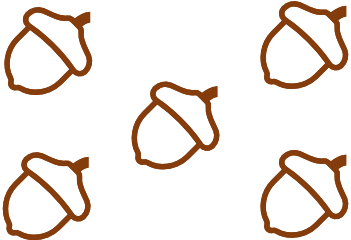
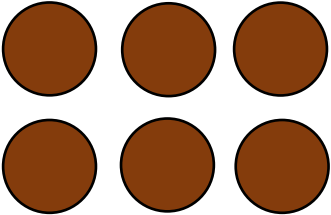
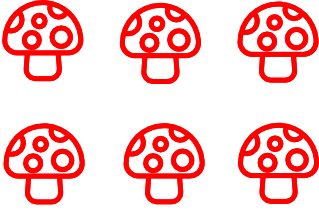
Co vyšlo za obrázek? (květiny)

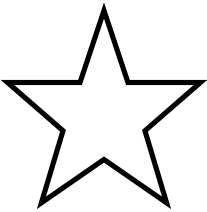

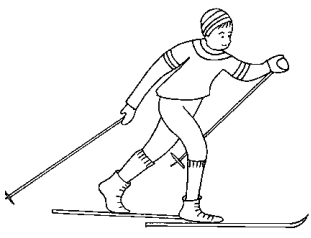

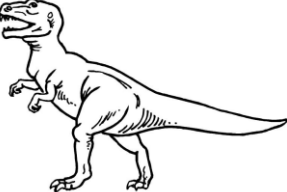
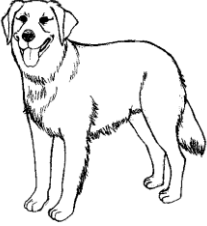

Příloha 2.5 (Výběr tvaru lišícího se vertikálním otočením)

Příloha 2.7 (Podzimní počítání – rozstříhejte)

1		
2		
3		
4		
5		
6		

Příloha 2.8 (Logohrátky 2 – rozstříhejte)

 <p>HVĚZDA</p>	 <p>KVĚTINA</p>	 <p>BĚŽKY</p>
 <p>HOUBA</p>	 <p>BROUK</p>	 <p>MOUCHA</p>
 <p>AUTO</p>	 <p>AUTOBUS</p>	 <p>DINOSAURUS</p>
 <p>PES</p>	 <p>POSTEL</p>	 <p>POLICISTA</p>
 <p>BUBEN</p>	 <p>BOTA</p>	 <p>BUDÍK</p>

MLÉKO

MED

MEDVĚD

LISTOPAD (3)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast	
1.	V opakujících se situacích ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.	Divadélko – modelové situace	Emoční a sociální dovednosti	★ ★
2.	Poznávat sebe sama, záměrně prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.	Co mě baví	Hrubá motorika a emoční dovednosti	
3.	Soustředit se na činnost a její dokončení.	MiniLÜK Logico Piccolo	Emoční a kognitivní dovednosti	★
4.	Rozvíjet schopnost spolupracovat a podílet se na práci s ostatními.	Hra s kaštaný	Sociální dovednosti, zrakové vnímání	
5.	Vytvářet povědomí o rozmanitosti přírodního prostředí a jeho proměnách, vnímat jeho řád.	Roční období	Kognitivní dovednosti – časová posloupnost	★
6.	Poznávat a používat jednoduchá antonyma.	Protiklady	Komunikativní a kognitivní dovednosti	★
7.	Rozvíjet výslovnost.	Logohrátky 3	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání	★
8.	Rozvíjet vyjadřování – schopnost pojmenovat věc a její vlastnosti.	Co je to?	Komunikativní dovednosti	★ ★

1. Divadélko – modelové situace

Pomůcky: X

Postup: Divadélko vždy hrají dvě až tři děti, které vybereme. Jednomu nebo dvěma z nich řekneme, jaké chování mají předvést a co mají říkat zbývajícímu dítěti, které poté spontánně reaguje – vyzveme ho, ať odpovídá a reaguje tak, jak si myslí, že by to bylo správné. Každou situaci následně s dětmi probereme, podněcujeme děti k hledání různých řešení.

Modelové situace **pro 3 děti:**

- Dvě děti se posmívají jinému. Říkají mu, že se s ním nebudou kamarádit.
- Dvě děti si hrají. Třetí si chce půjčit hračku, ale ony mu to nedovolí.

Modelové situace **pro 2 děti:**

- Jedno dítě pláče, že se mu stýská po mamince. (Druhé má za úkol ho utiшит.)
- Jedno dítě navádí druhé ke špatnému chování – říká mu např. „Pojď zničíme holkám/klukům stavebnici.“ (To druhé necháme spontánně zareagovat.)

2. Co mě baví

Pomůcky: záleží, co si dítě zvolí za činnost

Postup: Aktivita je zaměřená na jedno konkrétní dítě, kterého se zeptáme, jaká činnost nebo hra ho baví a myslí si, že mu jde. Bezprostředně poté s dítětem tuto činnost/hru sdílíme. Podstatou této aktivity je, aby dítě zažilo úspěch a mělo pozornost učitelky pro sebe a cítilo se tak výjimečné. Během aktivity se můžeme dítěte dále dotazovat, co má rádo a co ho baví.

3. MiniLÜK, Logico Piccolo

Pomůcky: tabulka MiniLÜK + Zahřívání mozku 1, Zahřívání mozku 2

(Michael Junga, 2018, Praha: Mutabene, ISBN 978-80-86745-44-2)

(Michael Junga, 2011, Praha: Mutabene, ISBN 978-80-86745-68-8)

tabulka Logico Piccolo + Předčtenářské dovednosti 1: vizuální vnímání (prac. listy 1,2)

(Věra Krejčová, Heike Bitter, Jáchym Zámečník, 2018, Praha: Mutabene, ISBN 978-80-86745-79-4)

4. Hra s kaštaný

Pomůcky: papíry s předlohami (příloha 3.4), kaštaný (dětí nasbírají - hra probíhá venku)

Učitelka povídá:

„Děti, teď se rozdělíme do dvou skupin. Každá skupina musí nasbírat co nejvíce kaštanů a dát je na jednu hromadu. Potom každá skupina dostane papír s tvarem, který musíte co nejrychleji poskládat z kaštanů. Skupina, která bude mít tvar nejpřesnější a dokáže ho pojmenovat vyhrává.“

Hrají se tři kola – nejprve se skládá kruh, poté trojúhelník a nakonec čtverec.

5. Roční období

Pomůcky: demonstrační obrázky – I. Symboly ročních období, symboly měsíců, symboly počasí
(Libuše Čermáková, 2009, Demonstrační obrázky, Ostrava: Pallos, ISBN 80-903161-2-3)

Postup: Na tabuli připneme magnetem čtyři velké obrázky ročních období – jaro, léto, podzim, zima. Děti mají za úkol přiřazovat malé obrázky zobrazující symboly měsíců a počasí k jednotlivým ročním obdobím. Během této aktivity se doptáváme na svátky, které slavíme během roku. Ptáme se, jaké oblečení si musíme během roku oblékat a jaké aktivity můžeme dělat.

6. Protiklady

Pomůcky: X

Postup: Nejprve se zeptáme dítěte, zda ví, co je to protiklad nebo opak. Poté mu vysvětlíme, že bude říkat protiklady ke slovům, která povíme – například „Já řeknu velký a ty řekneš malý.“ Ujistíme se, že dítě rozumí pokynům a můžeme začít.

Slova:

MALÝ - ..... (VELKÝ)

VYSOKÝ - ..... (NÍZKÝ)

TLUSTÝ - ..... (HUBENÝ/TENKÝ)
STUDENÝ - ..... (TEPLÝ/HORKÝ)
ČERNÝ - ..... (BÍLÝ)
SLADKÝ - ..... (SLANÝ/KYSELÝ)
RYCHLÝ - ..... (POMALÝ)
TĚŽKÝ - ..... (LEHKÝ)
PRÁZDNÝ - ..... (PLNÝ)
HODNÝ - ..... (ZLÝ)
CHYTRÝ - ..... (HLOUPÝ)
BOHATÝ - ..... (CHUDÝ)
SVĚTLÝ - ..... (TMAVÝ)
SILNÝ - ..... (SLABÝ)
HLASITÝ - ..... (TICHÝ)
OŠKLIVÝ - ..... (HEZKÝ/PĚKNÝ/KRÁSNÝ)

7. LOGOHRÁTKY 3

Pomůcky: kartičky s obrázky (příloha 2.8)

Sluchové vnímání – analýza

Dítě dostane sadu obrázkových kartiček. Vždy má za úkol říct, co vidí na obrázku, poté slovo vytleská na slabiky (určí počet) a zkusí poznat první hlásku, na níž slovo začíná.

Logopedická cvičení (Trénujeme: F, V, J, T, D, N)

F

Dechové cvičení: Foukáme na stole do klubka z vaty nebo do „kuličky ježka“.

Vítr fouká: FU FU FU

Vichřice fičí: FÍ FÍ FÍ

Pejsek štěká: HAF HAF HAF

Slova: fotbalista, fén, flétna

V

Oromotorické cvičení: Olízeme si horní ret a dolní ret. Opatrně se kousneme horními zuby do dolního rtu. Zkusíme říct VODA VODA.

Žába kváká: KVA KVA KVA

Slova: vlajka, vlak, vajíčko

J

Něčemu se divíme: JÉ JE JÉ JE

Něco špatného se stalo: AJAJAJ AJAJAJ

Slova: jablko, jahoda, ještěrka

T

Oromotorické cvičení: Olízeme si jazykem zuby zezadu nahoře i dole, olízeme si horní patro. Šimrá to?

Necháme jazyk za horními zuby a napodobíme malý traktůrek: T T T T T

Auto troubí: TÚ TÚ TÚ

Slova: triko, tužka, trumpeta

D

Dáme si ruku na krk a vnímáme vibrace, když říkáme D.

Napodobíme velký traktor: D D D D D

Ježek dupe: DUP DUP DUP

Slova: dárek, dům, deštník

N

Když nesouhlasíme říkáme: NE NE NE

Někomu něco podáváme: NA NA NA

Slova: nosorožec, netopýr, noha

8. Co je to?

Pomůcky: pracovní list s obrázky (příloha 3.8)

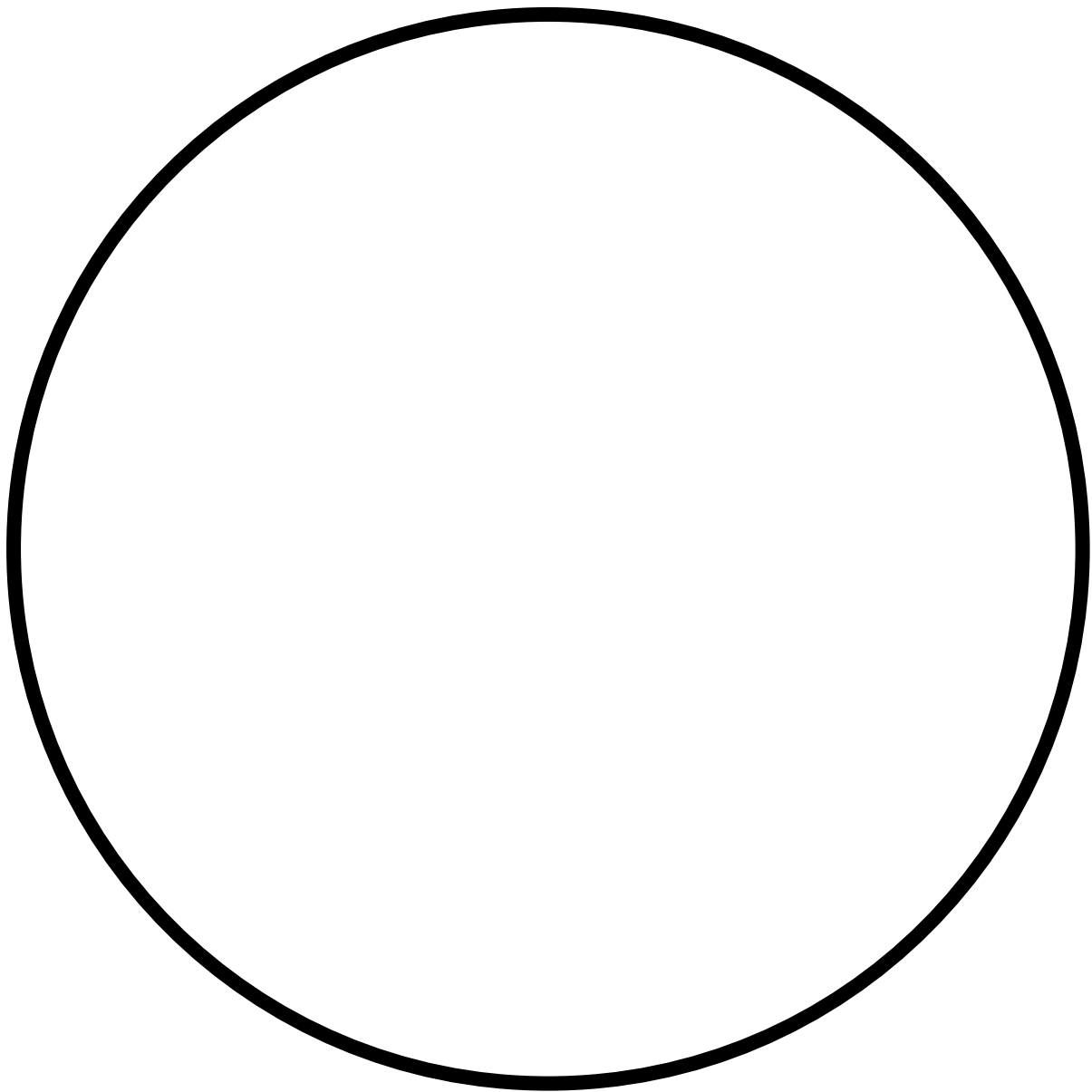
Postup: Položíme před dítě pracovní list s obrázky. Dítě má za úkol pojmenovat věc, kterou vidí a říct, k čemu věc slouží. V řádku jsou vždy dvě věci, které mají něco společného, ale zároveň se něčím liší. Dítě se má pokusit tyto dvě věci porovnat – v čem jsou podobné, v čem se liší. Pokud si dítě není jisté, snažíme se mu pokládat otázky, které ho dovedou k odpovědi.

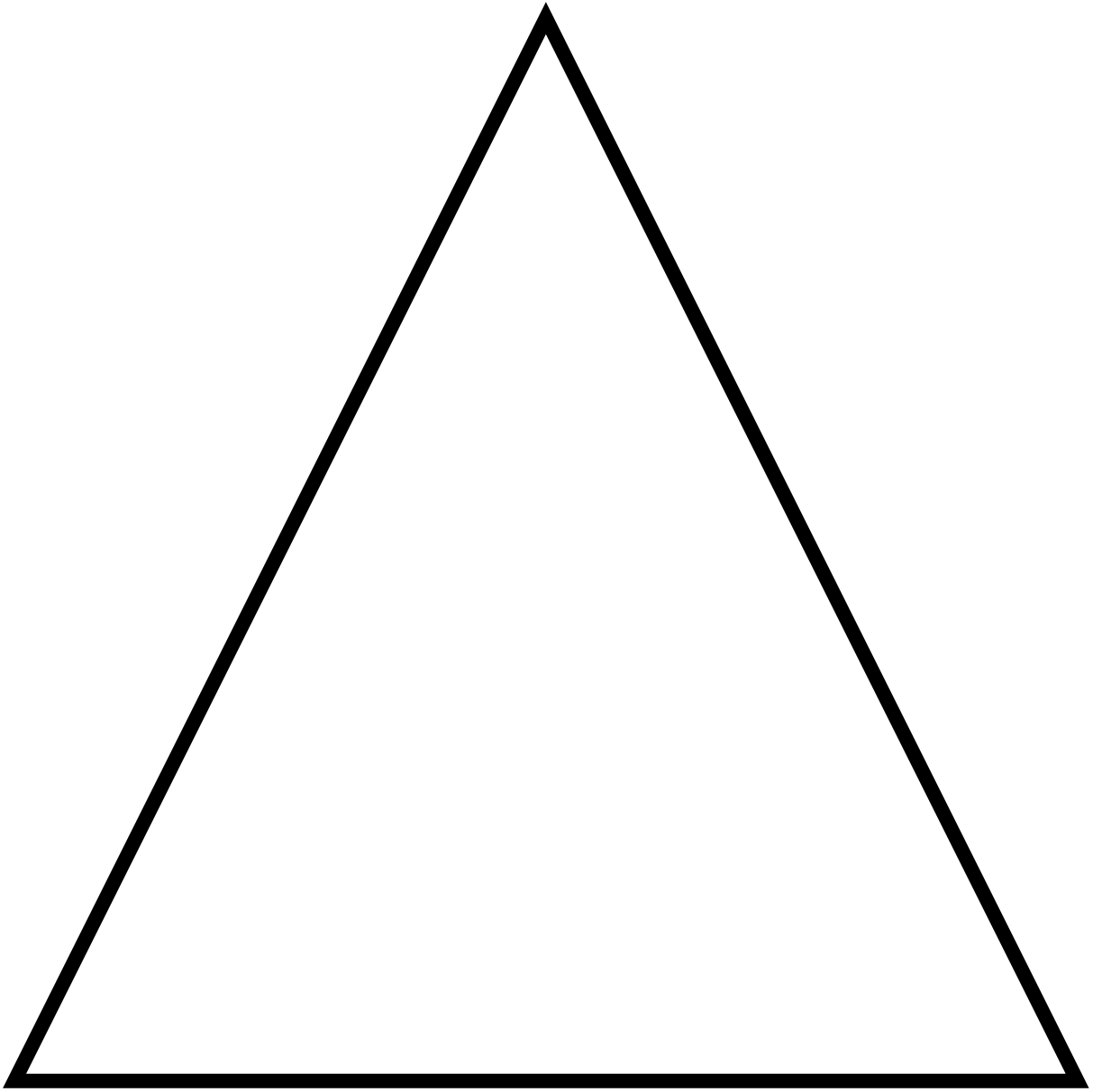
Například: auto – kolo (obě věci jsou dopravní prostředky, ale auto má motor a kolo nemá).

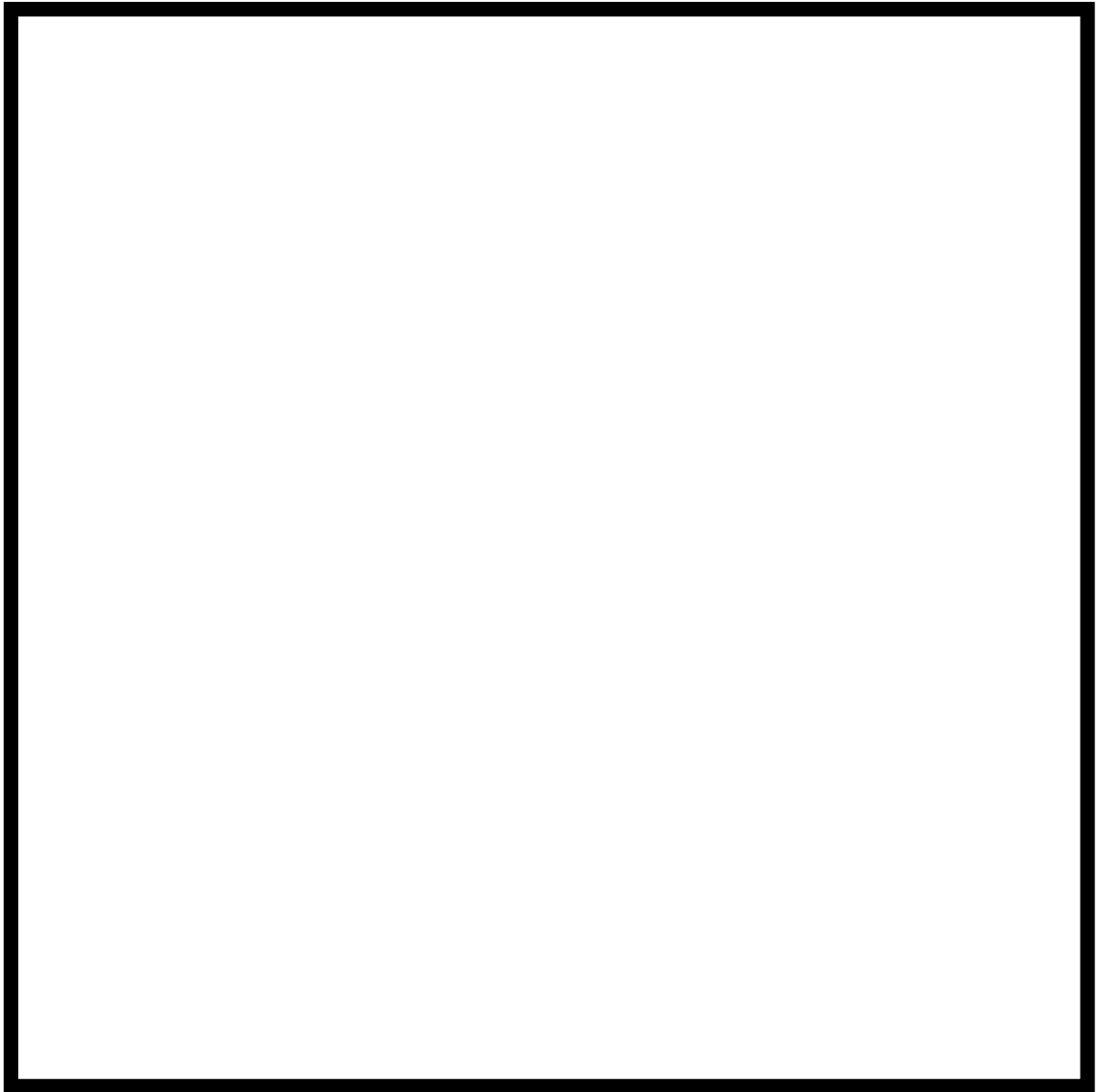

Přílohy 3

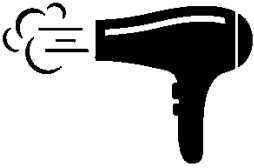
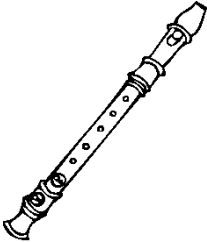
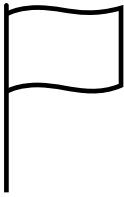
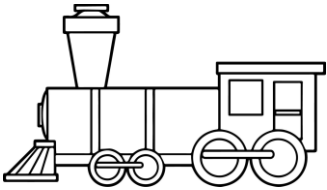
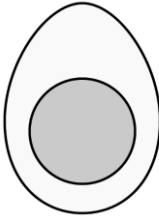

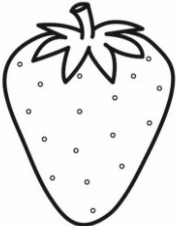
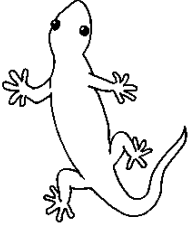

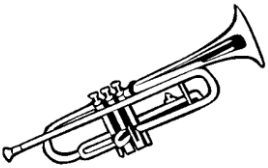

Příloha 3.4 (Hra s kaštaný)

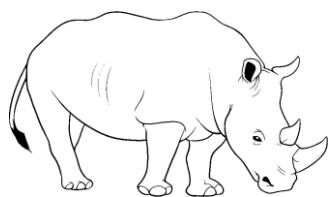

Příloha 3.7 (Logohrátky 3 – rozstříhejte)

 <p>FOTBALISTA</p>	 <p>FÉN</p>	 <p>FLÉTNA</p>
 <p>VLAJKA</p>	 <p>VLAK</p>	 <p>VAJÍČKO</p>
 <p>JABLKO</p>	 <p>JAHODA</p>	 <p>JEŠŤĚRKA</p>
 <p>TRIKO</p>	 <p>TUŽKA</p>	 <p>TRUMPETA</p>
 <p>DÁREK</p>	 <p>DŮM</p>	 <p>DEŠTNÍK</p>

NOSOROŽEC

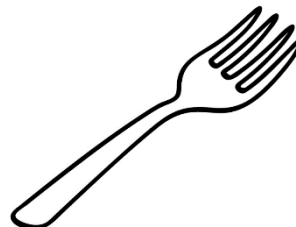
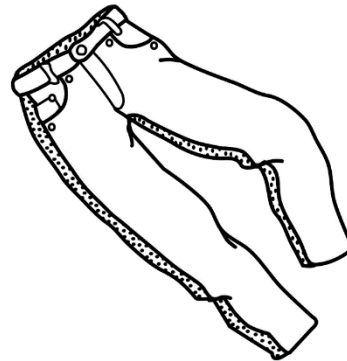
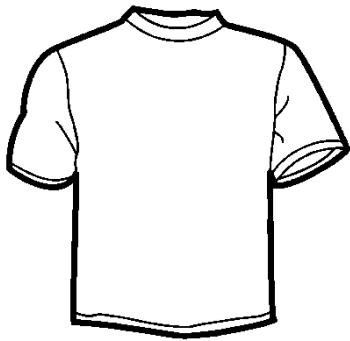
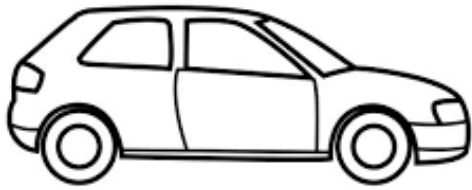

NETOPÝR

NOHA

Příloha 3.8 (Co je to?)

UŽ JE TU ZAS VÁNOČNÍ ČAS

(PROSINEC)

Charakteristika

Záměrem je v souvislosti s blížícími se svátky poskytovat dětem příjemné, estetické a citové zážitky při přípravě na Vánoce. Rozvíjet pocit sounáležitosti – děti se společně těší na sváteční chvíle, prohlubují mezi sebou hezké vztahy, spolupracují, sdělují si svá přání. Důraz klademe na posilování kladných citových vztahů k rodině a nejbližším lidem v životě dítěte, aby děti přemýšlely o přáních svých nejbližších, že stejně příjemné jako přijímat je i dárky dávat, myslet na druhé a plnit jejich přání. Učit se reprodukovat říkadla, básně, písně, zvládnou jednoduché pohybové celky a využít těchto poznatků a zkušeností při vystoupení na veřejnosti (slavnostní zahájení Adventu, besídka pro rodiče, zpěv v kostele). Seznamovat děti se zvyky a tradicemi u nás i v jiných zemích, porovnávat jejich život se životem v jiných částech světa.

PROSINEC (4)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast	
1.	Podporovat kultivované, mravní a estetické vnímání a prožívání, těšit se z hezkých a příjemných zážitků.	Vánoční dárek	Emoční dovednosti, jemná motorika	★
2.	Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzorů a pokynů.	Jóga pro děti	Hrubá motorika	
3.	Rozvíjet a užívat všechny smysly.	Naslouchej, koukej se	Zrakové a sluchové vnímání, předmatematické představy	
4.	Podporovat snahu o kultivovaný jazykový projev. Rozvoj řeči.	Logohrátky 4	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání	★
5.	Poznávat další matematické pojmy (geometrické tvary).	Třídění tvarů	Předmatematické představy, prostorové vnímání	★
6.	Rozvíjet paměť a pozornost.	Kimova hra	Zraková paměť	
7.	Vyjádřit skutečnost i své představy za pomoci různých výtvarných dovedností a technik.	Vánoční stromeček	Jemná motorika	
8.	Rozvíjet jazykový cit – poznávat nesprávně utvořenou větu.	Popletený jazyk	Komunikativní dovednosti	★ ★

1. Vánoční dárek

Pomůcky: lepidlo, nůžky, barevné papíry, stužky, samolepky, různé ozdobičky, pastelky, fixy, tempery...

Postup: Nejprve navodíme vánoční atmosféru – pustíme vánoční písně, popovídáme si s dětmi o Vánocích. Poté jim dáme k dispozici všemožné výtvarné pomůcky, které mohou použít na výrobu dárečku pro někoho, koho mají rádi a komu chtějí udělat radost – kamarádovi, paní učitelce, mamince, tatínkovi, prarodičům, sourozenci atd. V průběhu tvoření jim vypomáháme, chválíme je, zpíváme písničky a navozujeme příjemnou atmosféru.

2. Jóga pro děti

Pomůcky: obrázkové karty – *Jóga pro děti: 30 obrázkových karet* (Elke Gulden; Gabriele Pohl; Bettina Scheer, 2020, Pasparta, ISBN 9788088290612)

Postup: Učitelka předkládá dětem karty s cviky. Provádění cviku doprovází říkankou z karty. Nejprve děti zkusí cvik napodobit samy, pokud se jim cvik nedaří, pomůže jim paní učitelka ke správnému provedení a cvik jim předvede.

3. Naslouchej, koukej se

Pomůcky: pracovní list (příloha 4.3), tužka

Postup: Dítě má za úkol poslouchat pokyny paní učitelky, která mu říká, kolikátý obrázek v řadě má zakroužkovat. Po dokončení úkolu si může obrázky vybarvit.

Zakroužkuj:

1. Druhý vánoční věnec.
2. Šestáho sněhuláka.
3. První brusli.
4. Třetí vánoční stromeček.
5. Pátou vločku.
6. Čtvrtý svetr.

4. LOGOHRÁTKY 4

Pomůcky: kartičky s obrázky (příloha 4.4)

Sluchové vnímání – analýza

Dítě dostane sadu obrázkových kartiček. Vždy má za úkol říct, co vidí na obrázku, poté slovo vytleská na slabiky (určí počet) a zkusí poznat první hlásku, na níž slovo začíná.

Logopedická cvičení (Trénujeme: Ť, Ď, Ň, L, K, G)

Ť

Oromotorické cvičení: jazykem olízeme horní patro a poté zkusíme celý jazyk přilepit k patru.

Hodiny tikají: TIK ŤAK TIK ŤAK

Kotě ťapká: ŤAP ŤAP ŤAP

Slova: tělo, ťapky, labuť

Ď

Opakujeme: „Děda dělá lodě. Lodě plují po vodě.“

Slova: děda, dělo, loď

Ň

Jak dělá kočka? MŇAU MŇAU

Opakujeme: „Máme doma saně, sedneme si na ně.“

Slova: oheň, kůň, sáňky

L

Oromotorické cvičení: otevřeme pusku a opřeme jazyk za horní dásně, potom vystrkujeme jazyk ven.

Zpíváme si: LÁ LÁ LÁ (do rytmu písničky Skákal pes)

Jak dělá čert? BLLL BLLL BLLL

Čáp klape zobákem: KLAPI KLAP KLAPI KLAP

Slova: list, letadlo, lízátko

K – dítě musí zvládat písmeno **T**!

Jak dělá slepice? KO KO KO

Jak dělá kukačka? KU KU KU KU

Opakujeme: „Kája koupil kakao.“

Slova: kost, komín, kočka

G – dítě musí zvládat písmeno D!

Jak dělá husa? GA GA GA

Opakujeme: „Gábina má gumové holínky.“

Slova: guma, gepard, gorila

5. Třídění tvarů

Pomůcky: vystřižené geometrické tvary (příloha 4.5)

Postup: Dítě dostane k dispozici vystřižené namíchané geometrické tvary – rozprostře si je na velkou bílou čtvrtku. Jeho úkolem je třídít tvary podle pokynů učitelky (podle velikosti a barev) a pokládat je nad/pod čtvrtku nebo doprava/doleva od čtvrtky.

Nejprve se ujistíme, že zná dítě všechny tvary a barvy a ví, kde je nad/pod/nahoře/dole/vpravo/vlevo!

Pokyny:

- Doprava dej **všechny kruhy**. (bez ohledu na velikost a barvu)
- Vyber všechny **malé modré kruhy** a dej je zpátky na čtvrtku.
- Vyber **všechny velké trojúhelníky** a dej je nahoru. (bez ohledu na barvu)
- Vyber **všechny oranžové obdélníky** a dej je dolů. (bez ohledu na velikost)
- Vyber **velké modré obdélníky** a dej je doprava.
- Vyber **malé žluté čtverce** a dej je doleva.
- Vyber **malé oranžové trojúhelníky** a dej je nad čtvrtku.

Pokud se dítě stále soustředí, může další pokyny vymýšlet učitelka na místě.

6. Kimova hra

Pomůcky: jakékoliv předměty ze třídy, šátek

Postup: Na jedno místo položíme 5 předmětů, děti se na tyto předměty dívají po dobu jedné minuty a snaží se všechny předměty zapamatovat. Poté předměty zakryjeme šátkem a děti mají za úkol vyjmenovat všechny viděné předměty. Dále hra pokračuje v jiné podobě. Děti si opět prohlížejí všechny předměty, poté zavřou oči, učitelka předměty zakryje šátkem a jeden předmět dá bokem tak, aby ho děti neviděly. Předměty se odkryjí a děti mají za úkol říct, který předmět chybí.

7. Vánoční stromeček

Pomůcky: předloha stromečku (příloha 4.7), vatové tyčinky, tempéry

Postup: Každé z dětí dostane vytisknutou předlohu stromečku. Stromeček vystřihne a nalepí na čtvrtku. Poté pomocí vatových tyčinek obtiskuje barevné tečky do stromečku – jehličí zeleně, ozdoby barevně podle fantazie. Nakonec mohou děti dokreslit pod stromeček dárky, které by si přály od Ježíška.

8. Popletený jazyk

Pomůcky: X

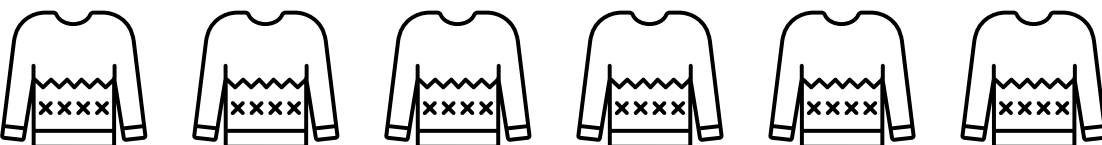
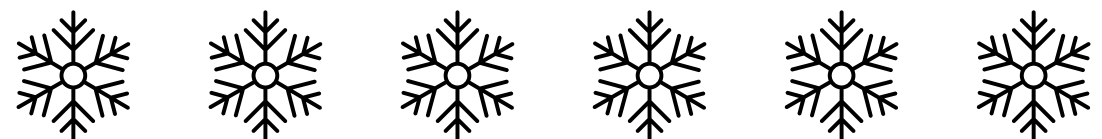
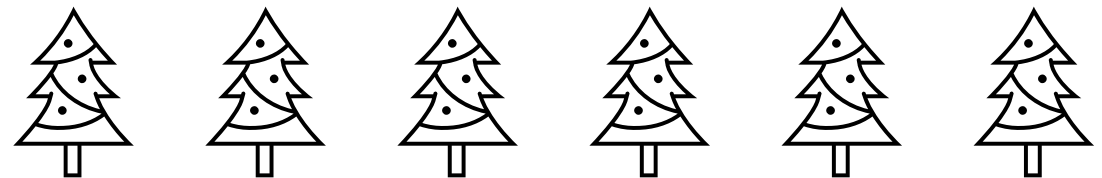
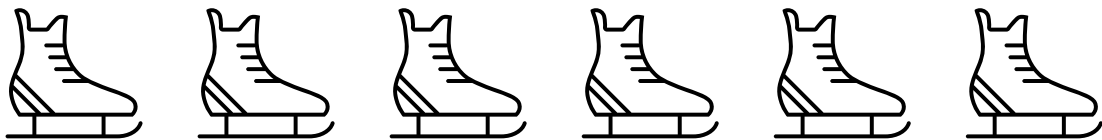
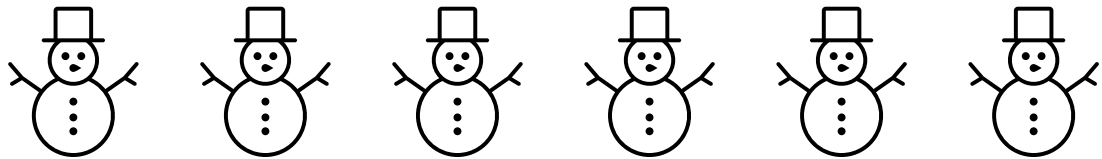
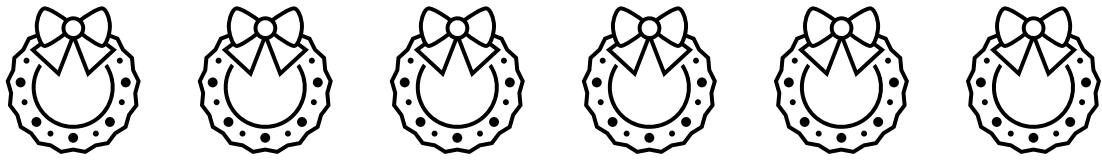
Postup: Vysvětlíme dítěti, že se nám popletl jazyk, a proto teď říkáme nějaké věty špatně. Jeho úkolem je poznat, co říkáme špatně a pomoci nám říct větu správně.

Věty:

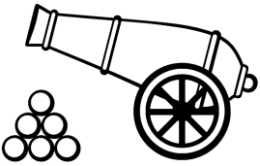
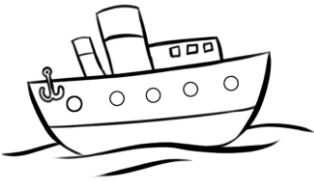

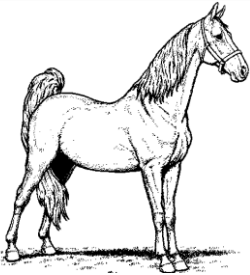
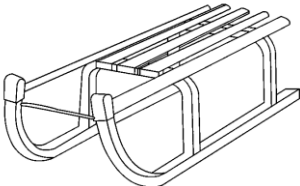

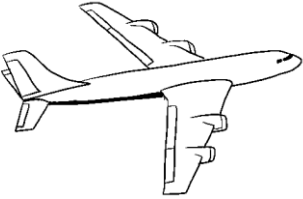

- Kočka má čtyři noha.
- Pes má jeden ocase.
- Tatínek jel do práce v auto.
- Maminka uvařil oběd.
- Ráda jezdím v kole.
- Půjdu koupit rohlíka.
- Auta jezdí v silnici.
- Odpoledne půjdu k dědečkovi a k babičkovi.
- Večer se budu koukat na pohádek.

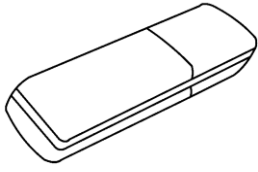
Přílohy 4

Příloha 4.3 (Naslouchej, koukej se)

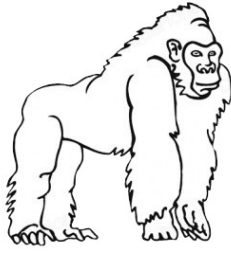

Příloha 4.4 (Logohrátky 4 – rozstříhejte)

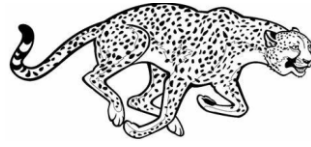
 <p>TĚLO</p>	 <p>ŤAPKY</p>	 <p>LABUŤ</p>
 <p>DĚDA</p>	 <p>DĚLO</p>	 <p>LOŤ</p>
 <p>OHEŇ</p>	 <p>KUŇ</p>	 <p>SÁŇKY</p>
 <p>LIST</p>	 <p>LETADLO</p>	 <p>LÍZÁTKO</p>
 <p>KOST</p>	 <p>KOMÍN</p>	 <p>KOČKA</p>

GUMA

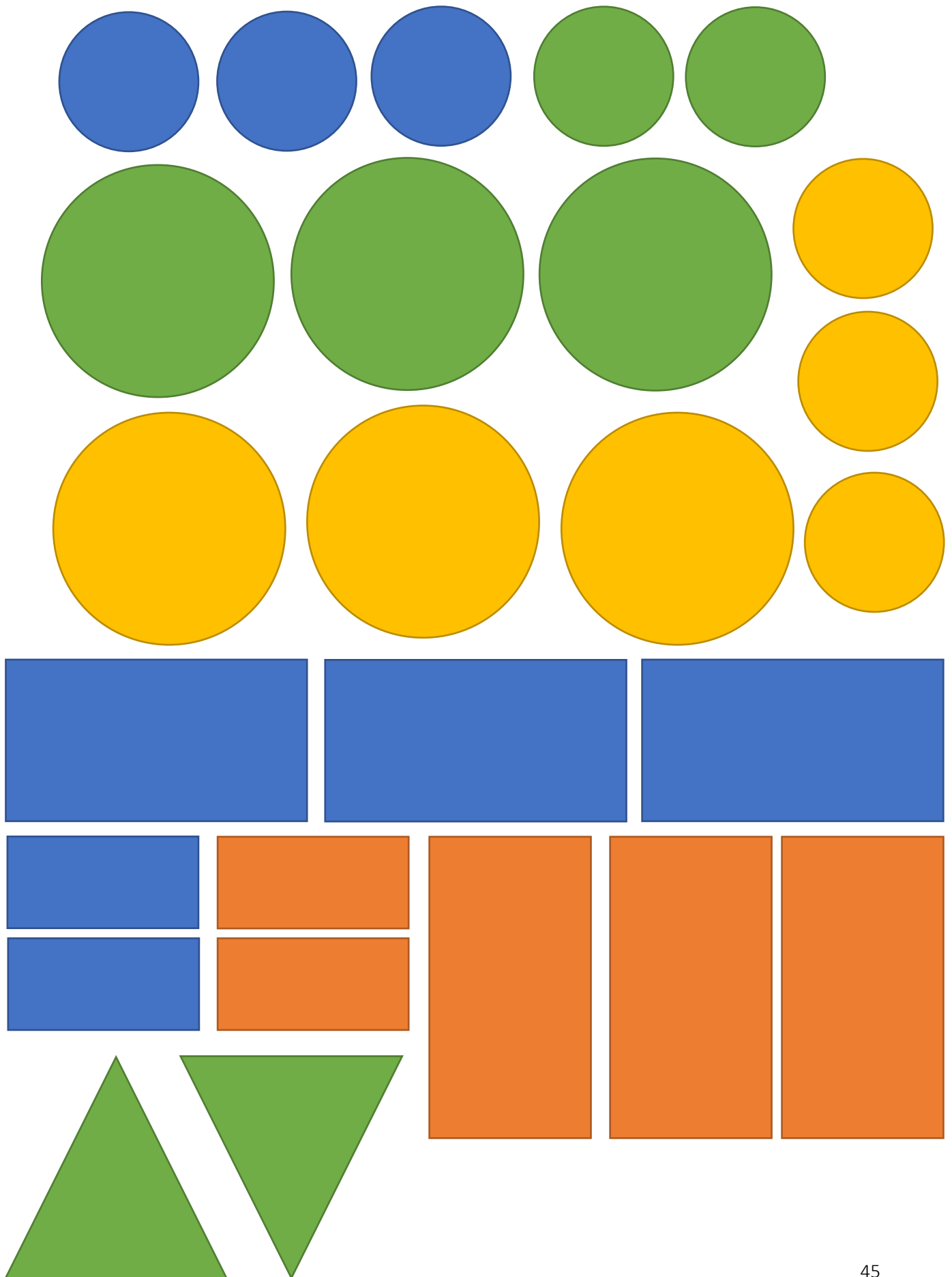

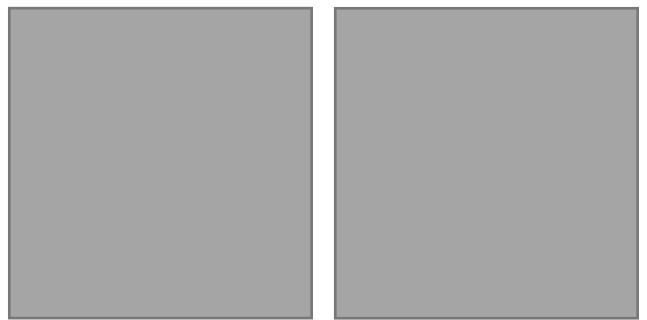
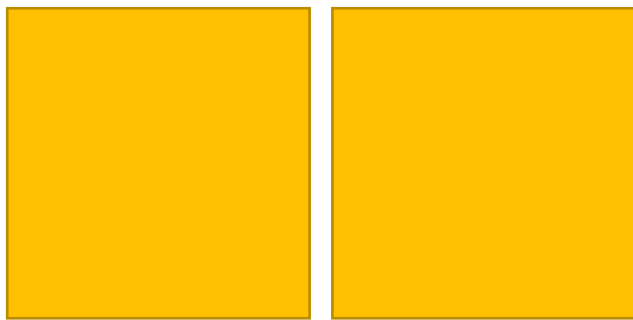
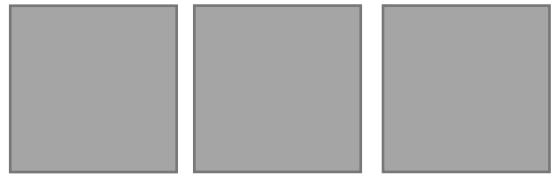
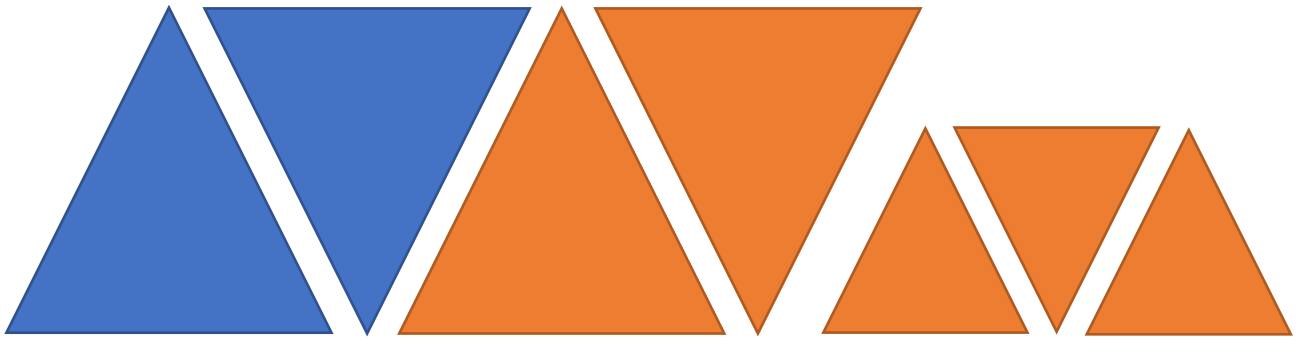
GORILA

GEPARD

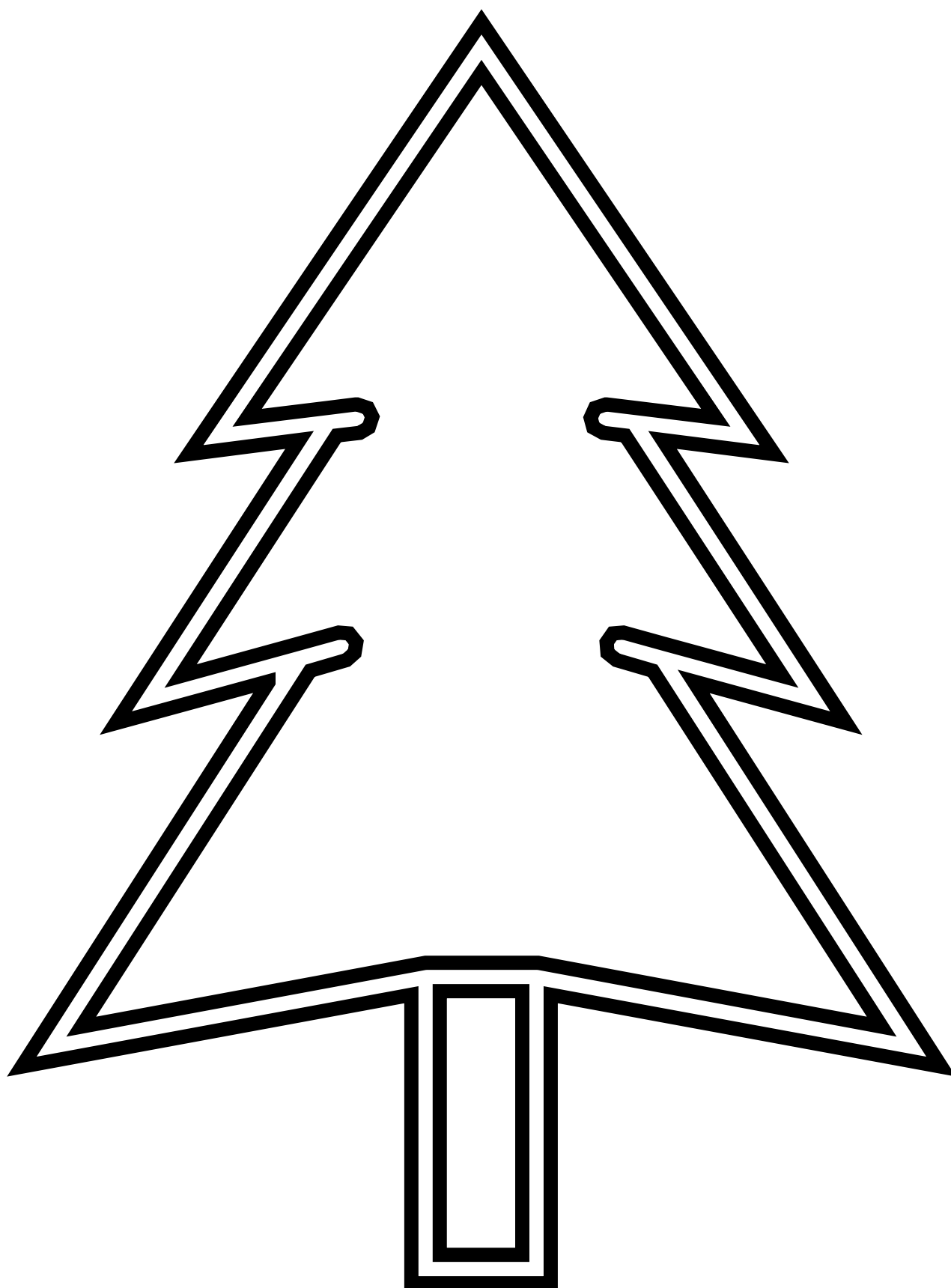
Příloha 4.5 (Třídění tvarů)

Příloha 4.7 (Vánoční stromeček)

KOUZLO ZIMY

(LEDEN, ÚNOR)

Charakteristika

Využívat zimního počasí k vytváření příjemného prostředí v „teple“ třídy. Zaměřit se na kulturní zážitky (návštěva kina, divadla, koncertu, výstavy, návštěva knihovny), sledovat, jak změny v přírodě ovlivňují život a činnosti lidí. Dále prohlubovat nové znalosti a zkušenosti dětí při různorodých činnostech, podporovat spolupráci při společných činnostech, učit se žít společně, vzájemně si neubližovat, respektovat se. Využívat knih a médií k poznávání života v jiných částech světa, uvědomovat si podobnosti, rozdíly, získávat první informace o tom, že ne všude mohou žít lidé šťastně a klidně.

LEDEN (5)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast	
1.	Zlepšovat fyzickou a psychickou zdatnost při překonávání překážek.	Sněhové koule	Hrubá motorika	
2.	Osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví.	Moje tělo	Vnímání tělesného schématu, kognitivní dovednosti	
3.	Upevňovat dovednosti v oblasti jemné motoriky při zacházení s grafickým materiálem.	Kresba tuší	Grafomotorika	
4.	Sluchově rozlišovat počáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.	Hra „napni uši“	Sluchové vnímání	★
5.	Vnímat, naslouchat a porozumět příběhu nebo pohádce, převyprávět příběh.	Hurá do pohádky	Kognitivní a komunikativní dovednosti	★ ★
6.	Rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka, poznávat některá písmena.	Hra s písmeny	Zrakové vnímání	
7.	Rozvíjet tvořivost při řešení problémů, chápat číselnou řadu do 10, poznat více, méně, stejně.	Počítáme, porovnááme	Předmatické představy, zrakové a sluchové vnímání	★
8.	Rozvoj řeči.	Logohrátky 5	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání	★

1. Sněhové koule

Pomůcky: dva klacky (hra se odehrává venku na sněhu)

Učitelka povídá:

„Děti, rozdělíte se na dvě skupiny. Každá skupina si musí vytvořit co nejvíce sněhových koulí a dát si je na jedno místo, odkud potom budete trefovat klacek. (Klacek zapíchne učitelka do kopečku sněhu, asi 4 metry od místa, odkud budou děti házet.) Každá skupina se snaží trefovat a shodit svůj klacek. Skupina, které se to podaří jako první, vyhrává.

Pokud dětem dojdou sněhové koule během házení, musí si vytvořit nové.

2. Moje tělo

Pomůcky: X

Postup: Dítě má nejprve za úkol ukazovat své části těla podle pokynů paní učitelky. Důležité je, aby si dítě nejprve ujasnilo, která strana je levá a která pravá.

Ukaž:

- Levou ruku
- Pravé oko
- Pravé koleno
- Levé ucho
- Malíček na pravé ruce
- Palec na levé noze
- Patu na pravé noze
- Levý loket
- Levé stehno
- Pravé rameno

Další úkoly:

- Zkus mi říct, co všechno tvé tělo dokáže. Pokud dítě neví, zeptáme se ho na otázky: Co dokážou oči? Co dělají uši? K čemu máme nohy? Co dokážou ruce?
- Víš, co jsou to lidské orgány? Kde je máme? Co umí například žaludek, srdce, mozek, střeva, plíce atd.?
- Co všechno můžeme udělat pro to, abychom byli zdraví a silní? Pokud dítě neví, ptáme se: Co musíme jíst? Co bychom neměli jíst? Je lepší sportovat nebo nic nedělat? Stačí nám spát jenom chvíličko nebo potřebujeme spát dlouho? Je pro tělo a zdraví lepší, když jsme smutní nebo když jsme veselí a máme dobrou náladu? apod.

3. Kresba tuší

Pomůcky: černá čtvrtka/černý papír, tuše (bílá, modrá, šedá), špejle

Postup: Děti dostanou černou čtvrtku a špejle. Jejich úkolem je namáčet špejle do tuší a kreslit jimi obrázky se zimní tematikou na čtvrtku – například sněhuláka, vločky, stromy, děti na saních atd. Zároveň si mohou vyzkoušet míchání modré a šedé barvy s bílou barvou a pozorovat, jak smícháním tmavších barev s bílou vzniká světlejší barva.

4. Hra „napni uši“

Pomůcky: X

Postup: Hra má několik verzí. Učitelka říká dítěti slova a dítě má za úkol určit:

- zda se hláska vyskytuje **na začátku nebo na konci** slova,
L: list – pytel – les – stůl – lampa – postel – láska – liška – manžel
S: strom – pes – straka – slimák – les – kos – sekyra – slon
A: auto – lupa – ananas – kočka – antilopa – alergie – moucha
- na jakou hlásku slovo **začíná**,
MÁMA, ŠKOLKA, TÁTA, STŮL, LIŠKA, OPICE, POLŠTÁŘ, NETOPÝR, AUTO, KOČKA
- zda **slyší ve slově danou hlásku** nebo ne.
M: máma, obraz, myš, lama, zebra, meloun, limonáda
T: teta, motýl, lepidlo, telefon, hotel, triko, pes, kalhoty

5. Hurá do pohádky

Pomůcky: obrázky k pohádkám – Červená Karkulka, O Budulínkovi, Perníková chaloupka
(Renata Špačková, 2020, Hrajeme si s pohádkami: didaktické karty k rozvoji předčtenářské gramotnosti, Stařeč: Infra)

Postup: Nejprve se ujistíme, zda dítě pohádku zná. Ukážeme mu jeden ze sady obrázků a dítě zkusí uhodnout, o jakou pohádku se jedná. Poté ho poprosíme, aby nám ji pomocí obrázků převyprávělo.

Poté se ptáme na následující otázky:

- Jaké **postavy** v pohádce byly?
- Kde** se pohádka odehrávala?
- Jaké plyne **ponaučení** z příběhu?

6. Hra s písmeny

Pomůcky: tužka, pracovní list (příloha 5.6)

Postup: Dítě má za úkol zakroužkovat písmena, která se liší od ostatních v řadě horizontálním otočením. Po dokončení úkolu se dítěte ptáme:

- Víš, co jsou to písmena?
- Umíš nějaké písmeno napsat? (na druhou stranu papíru)
- Umíš napsat nebo poznat své jméno? (napíšeme tři jména na druhou stranu papíru, dítě se pokusí poznat své jméno)
- Víš, na jaké písmeno začíná tvoje jméno?

Kontrolujeme správný úchop tužky a správnost psaní písmene – případně dítěti ukážeme správný postup psaní písmene.

7. Počítáme, porovnááme

Pomůcky: barevné kuličky/ježečci (ze stavebnice Bunchems – Spin Master)

Postup: Učitelka sedí s dítětem u stolečku a dává mu pokyny a otázky:

- Vyber **5 zelených** kuliček a **7 modrých**. Kterých je **více**?
- K zeleným kuličkám přidej ještě **4 zelené**. Kolik jich je **dohromady**? Zelených je teď **více nebo méně** než modrých?
- Kolik musíš ještě **přidat** modrých kuliček, aby jich bylo 9?
- Spočítej modré kuličky a potom spočítej zelené. **Porovnej** kolik jich je? Méně/stejně/více?
- Vyber **10 červených** kuliček a **5 žlutých**. Kterých je **méně**?
- Kolik červených kuliček musíš **dát pryč**, aby jich bylo **stejně** jako žlutých?
- Vyber **6 růžových** kuliček. **O kolik jich je více** než žlutých?
- Vyber **8 černých** kuliček a **7 bílých** kuliček. O kolik je méně bílých kuliček?

Pokyny může učitelka dále modifikovat dle potřeby.

8. LOGOHRÁTKY 5

Pomůcky: kartičky s obrázky (příloha 5.8)

Sluchové vnímání – analýza

Dítě dostane sadu obrázkových kartiček. Vždy má za úkol říct, co vidí na obrázku, poté slovo vytleská na slabiky (určí počet) a zkusí poznat první hlásku, na níž slovo začíná.

Logopedická cvičení (Trénujeme: CH, H, C, S, Z)

CH

Chechtáme se: CHA CHA CHA

Je nám zima, takže si dýcháme na ruce, abychom si je zahřáli: CH CH CH

Prasátko chrochtá: CHRO CHRO CHRO

Slova: chobotnice, chaloupka, chameleon

H

Houkáme jako sova: HÚ HÚ HÚ (máme ruku na krku a cítíme vibrace)

Jak dělá pes? HAF HAF

Slova: housle, hrad, had

C

Oromotorické cvičení: stiskneme zuby k sobě a cvrkáme jako cvrček CCCC (popř. šeptáme TTTT).

Zvoneček cinká: CINK CINK CINK

Slova: citron, cibule, cop

S

Oromotorické cvičení: zasmějeme se a jazykem se dotýkáme dolních zubů, syčíme jako had SSSSS.

Opakujeme: „Sova sedí v lese na stromě.“

Slova: sůl, sova, slon

Z

Bzučíme jako moucha: ZZZZZ (držíme si krk a odhmatáváme vibrace)

V zimě to zebe: ZZZZZZZ

Opakujeme: „Koža leze do zelí.“

Slova: zuby, zámek, zebra

Přílohy 5

Příloha 5.6 (Hra s písmeny)

A A A V A

P Ъ P P P

V V V V Λ

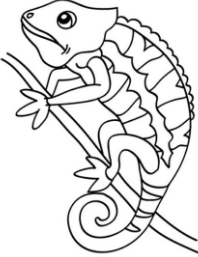
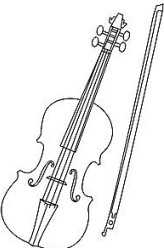
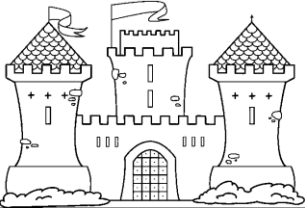

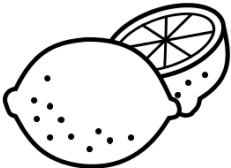

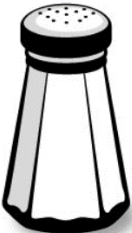

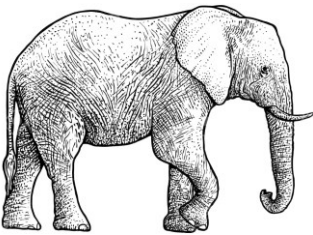
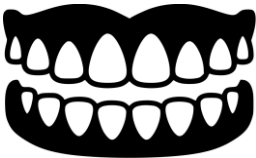

Г L L L L

Y Y Y λ Y

Příloha 5.8 (Logohrátky 5 – rozstříhejte)

 <p>CHOBOTNICE</p>	 <p>CHALOUPKA</p>	 <p>CHAMELEON</p>
 <p>HOUSLE</p>	 <p>HRAD</p>	 <p>HAD</p>
 <p>CITRON</p>	 <p>CIBULE</p>	 <p>COP</p>
 <p>SŮL</p>	 <p>SOVA</p>	 <p>SLON</p>
 <p>ZUBY</p>	 <p>ZÁMEK</p>	 <p>ZEBRA</p>

ÚNOR (6)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast	
1.	Přecházet od konkrétně názorného myšlení k myšlené slovně-logickému, kreativně řešit problémy a situace.	Co nepatří do řady?	Kognitivní a komunikativní dovednosti	★
2.	Seznamovat se se světem lidí, kultury a umění.	Lidové písničky	Sociální dovednosti a smyslové vnímání	
3.	Osvojovat si základní poznatky z oblasti dopravy.	Dopravní značky	Kognitivní dovednosti	
4.	Poznávat a používat jednoduchá synonyma.	Synonyma	Komunikativní a kognitivní dovednosti	★ ★
5.	Vytvářet povědomí o technickém prostředí.	Logico Primo	Kognitivní dovednosti	
6.	Rozvoj řeči.	Logohrátky 6	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání	★
7.	Rozvoj jemné motoriky.	Tancovaly prsty	Jemná motorika	★

1. Co nepatří do řady?

Pomůcky: pracovní list (příloha 6.1)

Postup: Dítě má za úkol prohlédnout si řadu obrázků. V každé řadě jsou obrázky spadající do konkrétní skupiny věcí (zvířata, zelenina, oblečení, hudební nástroje, části těla). Dítě by mělo uhodnout, který obrázek do skupiny nepatří a říct z jakého důvodu. Zároveň by obrázky mělo pojmenovat nadřazeným pojmem.

2. Lidové písničky

Pomůcky: internetový prohlížeč YouTube – Písničky pro děti a nejmenší

Postup: Děti si lehnou na koberec a zavřou oči. Pustíme jim písničku, nejprve bez videa. Až písnička skončí, ptáme se jich, o čem byla. Ptáme se, zda rozuměly všem slovům – popřípadě vysvětlíme (např. kamizolka, granáty, dukáty, Bavorov atd.). Poté dětem pustíme písničku i s videem, aby si dokázaly text lépe představit. Nakonec si stoupneme do kruhu a pohybujeme se v rytmu hudby a zpíváme.

Písničky: Na tý louce zelený, Šly panenky silnicí, Okolo Hradce,
Ten Chlumecký zámek, Kdyby byl Bavorov

3. Dopravní značky

Pomůcky: dřevěné dopravní značky (Small foot world – Traffic Signs), 2 velké čtvrtky, malé autíčko, policejní autíčko

Postup: Na velké čtvrtky namalujeme společně s dítětem klikatou silnici. Poté po čtvrtkách různě rozprostřeme dopravní značky. Dítě jezdí s autem a jeho úkolem je poznávat a pojmenovávat značky a reagovat na ně odpovídajícím způsobem. Pokud poruší předpisy, přijedeme k němu policejním autem, vysvětlíme mu, co udělalo špatně a udělíme mu pokutu.

4. Synonyma

Pomůcky: Pracovní list s obrázky (příloha 6.4)

Postup: Položíme před dítě pracovní list s obrázky a řekneme mu, ať si je prohlédne. Poté se zeptáme, co za obrázky vidí. Pokud poví například čepici, zeptáme se ho, jak jinak by se dala čepice ještě pojmenovat. Klademe dítěti otázku: „Jak jinak bys to ještě řekl/a?“. Vysvětlíme dítěti, že některé věci se dají pojmenovat několika různými slovy, a taková slova, která pojmenovávají jednu stejnou věc, se nazývají synonyma.

Slova:

1. čepice/kulich
2. bota/teniska
3. hrad/zámek
4. loď/parník
5. dům/barák/chalupa
6. míč/balón

5. Logico Primo

Pomůcky: tabulka Logico Primo + *Auta – Vlaky – Letadla – Lodě* (prac. listy 8, 10, 11, 12)
(Marie Nyklíčková, 2018, Praha: Mutabene, ISBN 978-80-87776-50-6)

6. LOGOHRÁTKY 6

Pomůcky: kartičky s obrázky (příloha 6.6)

Sluchové vnímání – analýza

Dítě dostane sadu obrázkových kartiček. Vždy má za úkol říct, co vidí na obrázku, poté slovo vytleská na slabiky (určí počet) a zkusí poznat první hlásku, na níž slovo začíná.

Logopedická cvičení (Trénujeme: Č, Š, Ž)

Č

Oromotorické cvičení: našpulíme rty, zkusíme foukat nebo pískat, poté se dotkneme jazykem za horní dásní a voláme na kočku ČI ČI ČI (dlaní odhmatáváme výdechový proud)

Vrabec zpívá: ČIM ČARARA ČIM ČIM ČIM

Opakujeme: Čeněk peče koláč. Kočka má černý čenich.

Slova: čáp, čokoláda, čepice, čelo

Š

Jede vlak: ŠŠŠ ŠŠŠ

Opakujeme: Máša šije šaty. Míša píše do sešitu.

Slova: šaty, šála, škola, šnek, šiška

Ž

Čmelák bzučí: ŽŽŽ ŽŽŽ

Opakujeme: Žába leží v kaluži. Ježek běží do žita.

Slova: žalud, želva, žába, žížala, žirafa, žebřík

7. Tancovaly prsty

Pomůcky: X

Postup: Dítě má za úkol opakovat pohyby rukou a prstů po paní učitelce. Nejprve procvičíme prsty s básničkou.

Všechny moje prsty, (roztáhneme dlaně a prsty dáme co nejvíce od sebe)

schovaly se v hrsti. (sevráme ruce v pěsti)

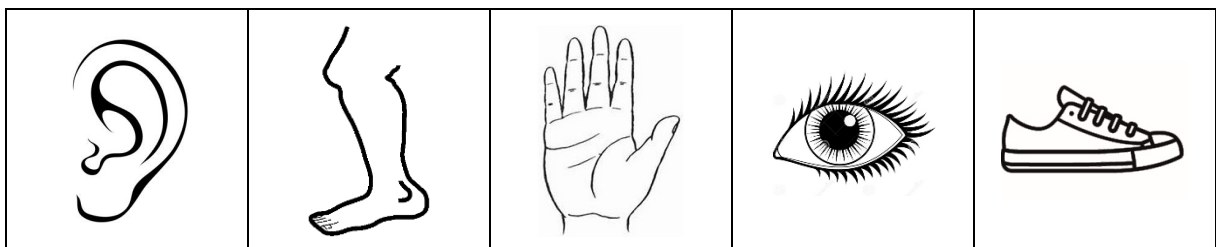
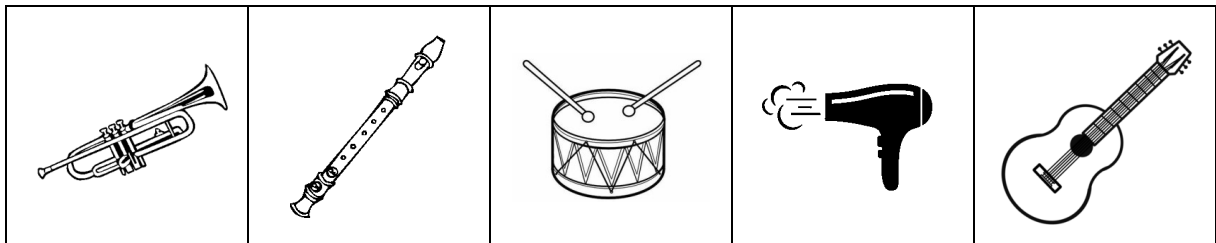
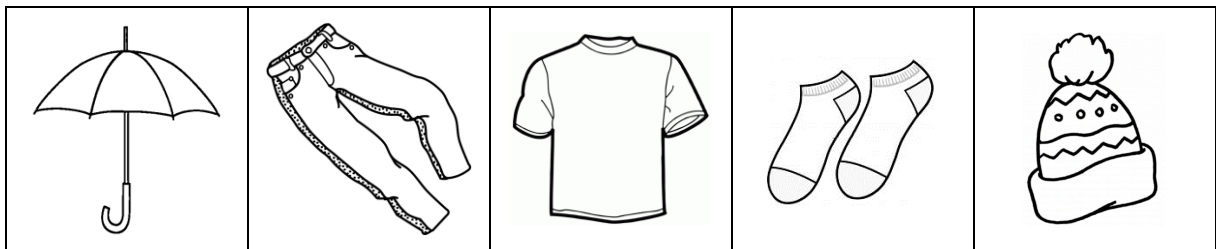
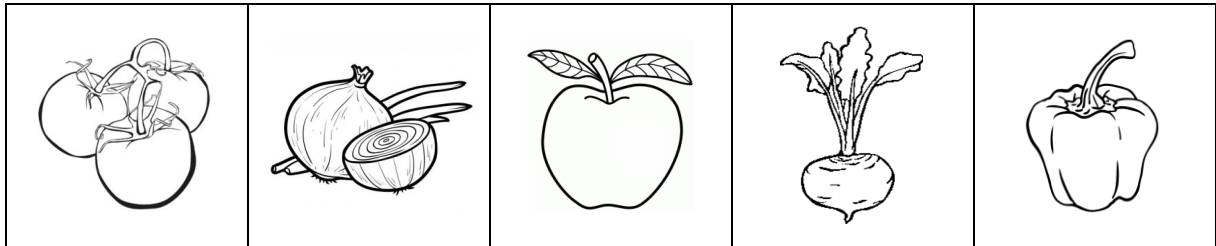
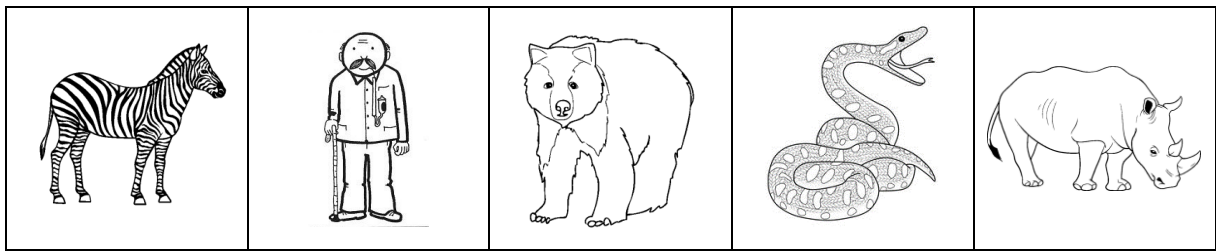
Spočítám je hned, (vytřepeme ruce)

Jedna dva tři čtyři pět. (počít na prstech obou rukou od palce k malíčku)

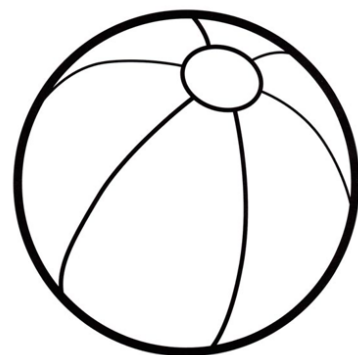
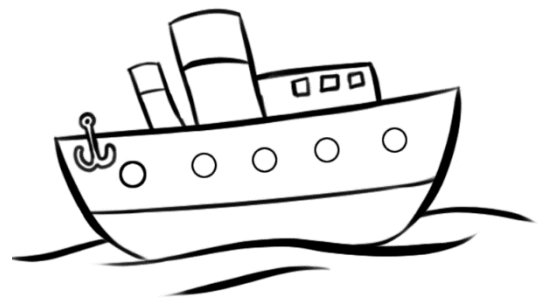
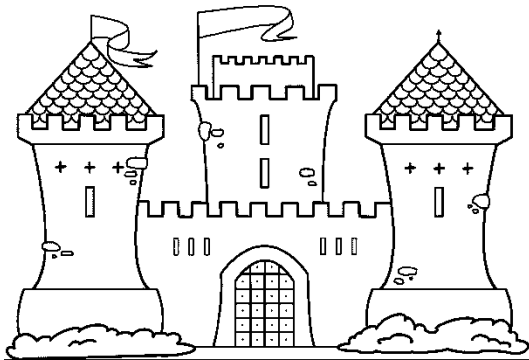
Nakonec předvedeme dítěti, jak se postupně prsty pozdraví: dotkneme se bříškem každého prstu na ruce bříška palce - od ukazováku po malík a zpět. (prsty se zdraví a u každého dotyku dvou prstů říkáme „ahoj“). Pokud se dítěti aktivita daří, zrychlujeme tempo dotyků.

Přílohy 6

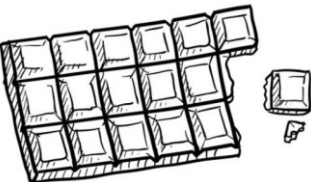
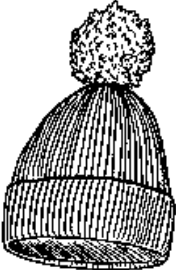

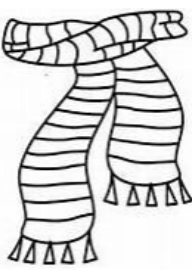

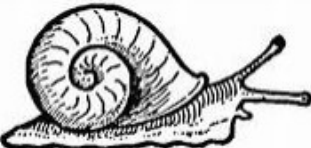

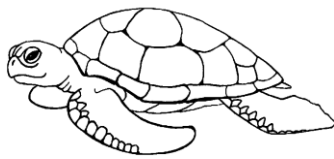

Příloha 6.1 (Co nepatří do řady?)

Příloha 6.4 (Synonyma)

Příloha 6.6 (Logohrátky 6 – rozstříhejte)

 <p>ČÁP</p>	 <p>ČOKOLÁDA</p>	 <p>ČEPICE</p>
 <p>ČELO</p>	 <p>ŠATY</p>	 <p>ŠÁLA</p>
 <p>ŠKOLA</p>	 <p>ŠNEK</p>	 <p>ŠIŠKA</p>
 <p>ŽALUD</p>	 <p>ŽELVA</p>	 <p>ŽÁBA</p>
 <p>ŽÍŽALA</p>	 <p>ŽIRAFÁ</p>	 <p>ŽEBŘÍK</p>

VÍTÁNÍ JARA

(BŘEZEN, DUBEN, KVĚTEN)

Charakteristika

Využít probouzející se přírody k získávání nových poznatků z oblasti života zvířat (domácí i volně žijící, mláďata), zamyslet se nad způsobem jejich života, všimnout si okolního životního prostředí, získávat informace o různorodosti klimatu a přírody. Poznávat nové rostliny a květiny, získávat informace o pěstování rostlin, ovoce a zeleniny, o práci na poli a zahradě. Seznámit se s pojmy chráněná a ohrožená zvířata, rostliny. Uvědomovat si kladný i záporný vliv člověka na životní prostředí. Vnímat svou sounáležitost s přírodou a okolím. Připomenout důležitost svátků a tradic (Velikonoce).

BŘEZEN (7)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast	
1.	Zdokonalování koordinace ruky a oka.	Dokreslování tvarů podle pravidla	Vizuomotorika, grafomotorika	
2.	Rozvíjet základní pohybové dovednosti zaměřené na prostorovou orientaci.	Hudba hrála, hudba stála	Hrubá motorika, prostorová orientace	
3.	Rozvoj řečových dovedností.	Logohrátky 7	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání	★
4.	Zařazovat činnosti podporující zájem o knihy.	Knihu poznáš podle obalu	Kognitivní a komunikativní dovednosti	★
5.	Osvojovat si poznatky a dovednosti potřebné k ochraně dítěte před nebezpečnými vlivy.	Dopravní značky v obci	Kognitivní dovednosti	
6.	Vytváření pocitu sounáležitosti se živou přírodou.	Příroda se probouzí	Kognitivní dovednosti	
7.	Rozvoj zrakového vnímání – skládání celku z částí.	Skládačka	Zrakové vnímání	★

1. Dokreslování obrázků podle pravidla

Pomůcky: tužka, pracovní list (Příloha 1.7)

Postup: Dítě má za úkol uvědomit si pravidelnost střídání geometrických tvarů v řádku a ve sloupci a dokreslovat tvary do prázdných okének.

2. Hudba hrála, hudba stála

Pomůcky: barevné papíry, hudba (CD přehrávač/počítač)

Postup: Po místnosti rozložíme 6 různých barevných papírů. Pouštíme dětem hudbu – děti se pohybují po místnosti a tančí. Učitelka hudbu nečekaně vypíná a řekne barvu jednoho z papírů. Děti k němu musejí co nejrychleji doběhnout. Poté se zase hudba zapne a děti pokračují v tanci. Takto stále dokola.

V průběhu hry mohou být dodávány další pokyny – např. všichni kluci běží na černou, všechna děvčata na žlutou, skáče jako žáby k modré atd.

3. LOGOHRÁTKY 7

Pomůcky: kartičky s obrázky (příloha 7.3)

Sluchové vnímání – analýza

Dítě dostane sadu obrázkových kartiček. Vždy má za úkol říct, co vidí na obrázku, poté slovo vytleská na slabiky (určí počet) a zkusí poznat první hlásku, na níž slovo začíná.

Logopedická cvičení (Trénujeme: R, Ř)

R

Oromotorické cvičení: střídavě špulíme rty a lehce se usmíváme.

Nejprve napodobujeme zvuk traktoru: TD TD TD TD

Pokud je jazyk neobratný, spojujeme dvě hlásky, čímž rozkmitáme jazyk:

BD BD BD BD / PD PD PD PD / KD KD KD KD / HD HD HD HD

Vrána kráká: KRÁ KRÁ KRÁ

Medvěd bručí: BRUM BRUM BRUM

Motorka startuje a jede závod: RRR RRR RRR RRRRRR (rukama držíme řídítka a přidáváme plyn)

Kůň zafrká: FRR FRR FRR

Opakujeme: „Ruda má rád rohlíky. Marek troubí na trubku.“

Slova: ryba, rohlík, ruka, rak, rajče

Ř

Oromotorické cvičení: říkáme r a našpulíme rty, přejdeme do ř.

Pila řeže dříví: ŘÍZ ŘÍZ ŘÍZ

Opakujeme: „Řeka teče do moře. Oheň dobře hoří. Večeře se vaří.“

Slova: řepa, řeka, řízek, řetěz

4. Knihu poznáš podle obalu

Pomůcky: jakékoliv dětské knihy

Postup: Dítě si vybere v knihovničce knihu, která se mu líbí podle obalu. Přinese ji ke stolečku a chvíli si jí prohlídí. Poté má za úkol povědět, o čem si myslí, že by knížka mohla být. Může si vymyslet svůj příběh, který by měl mít začátek, trvání (zápletka) a konec. Pokud mu vyprávění nejde, pomáháme mu otázkami:

- Jaké jsou v příběhu postavy?
- Kde se to odehrává?
- Je tam někdo zlý a někdo hodný?
- Stane se něco zajímavého?
- Jak se to nakonec vyřeší/jak pohádka dopadne?

5. Dopravní značky v obci

Pomůcky: X

Postup: Na procházce po obci s dětmi si všímáme dopravních značek, přechodů a křižovatek. Společně s dětmi značky pojmenováváme, opakujeme, jak se máme chovat na přechodu a v provozu.

6. Příroda se probouzí

Pomůcky: obrázky (příloha 7.6), obrázky „Živočišná říše“
(Zdroj: RVDESIGN – výrobce didaktických pomůcek, Olomouc)

Postup: Povídáme si s dětmi o koloběhu přírody. V březnu přichází jaro a opět se živočichové probouzejí z dlouhého zimního spánku a květiny a rostliny opět vyrůstají a vykvétají.

Děti mají za úkol poznat **květiny** na obrázcích a povědět, co o nich vědí – např. zda rostou ve volné přírodě/na zahradě, nebo jaké mohou mít barvy (sněženka, narcis, pampeliška, fialka, maceška, tulipán, krokus/šafrán, růže).

Poté mají za úkol poznávat **hmyz** na obrázcích (babočka, bělásek, čmelák, housenka, kobyłka, mandelinka, modrásek, moucha, mravenec, pavouk, slunéčko sedmítečné, vážka, včela, vosla).

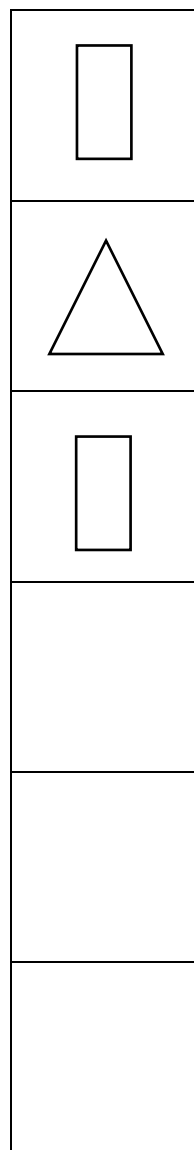
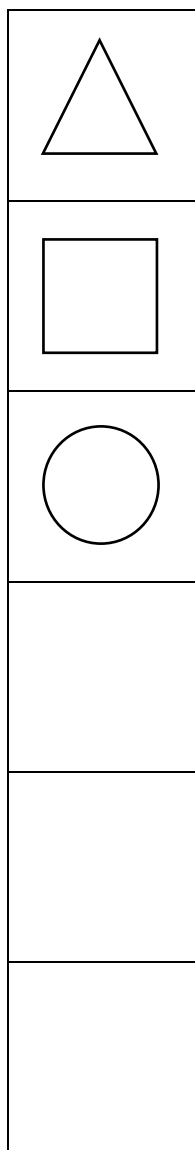
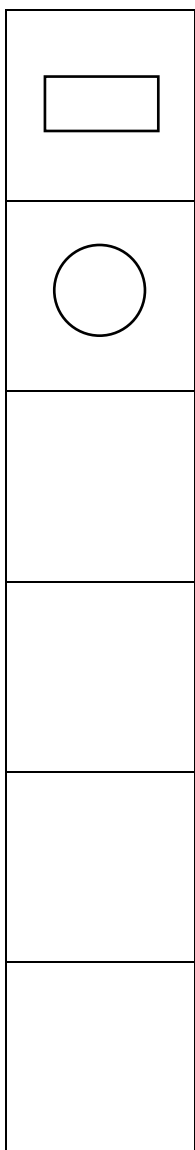
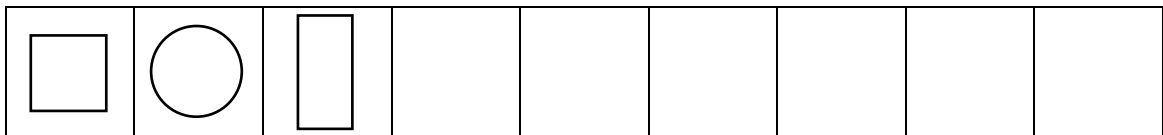
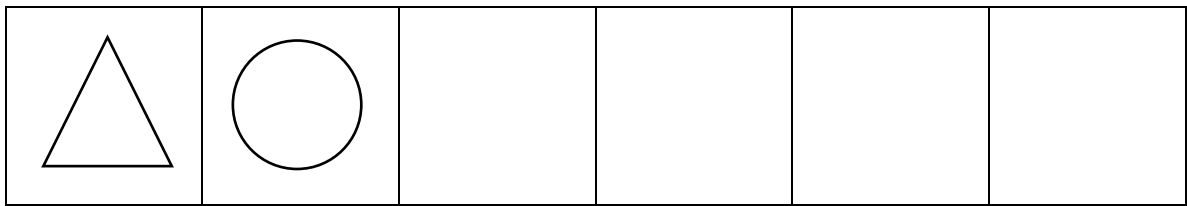
7. Skládačka

Pomůcky: obrázky (Příloha 7.7)

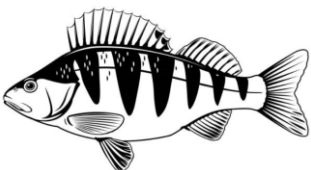

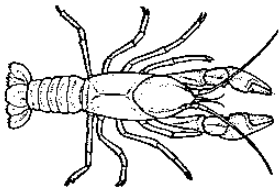

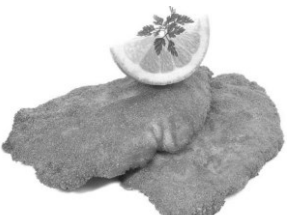

Postup: Obrázky z přílohy rozstříháme napůl a zamícháme. Úkolem dítěte je složit všechny obrázky dohromady a nalepit je poté vcelku na papír.

Přílohy 7

Příloha 7.1 (Dokreslování tvarů podle pravidla)

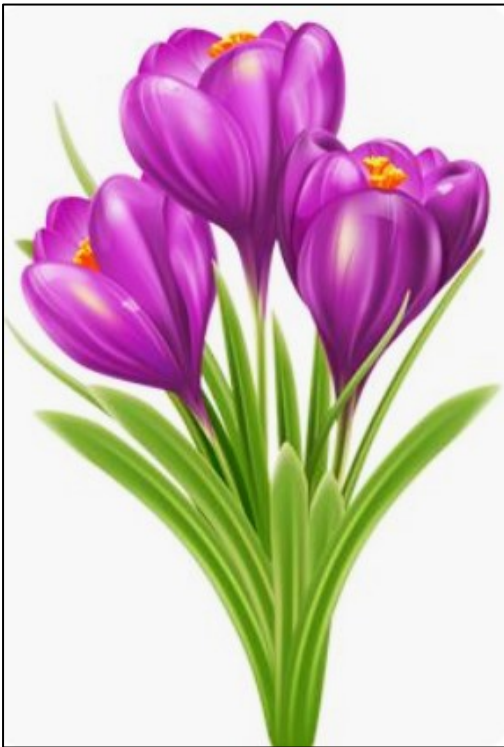

Příloha 7.3 (Logohrátky 7 – rozstříhejte)

 <p>RYBA</p>	 <p>ROHLÍK</p>	 <p>RUKA</p>
 <p>RAK</p>	 <p>RAJČE</p>	 <p>ŘEPA</p>
 <p>ŘEKA</p>	 <p>ŘÍZEK</p>	 <p>ŘETĚZ</p>

Příloha 7.6 (Příroda se probouzí)

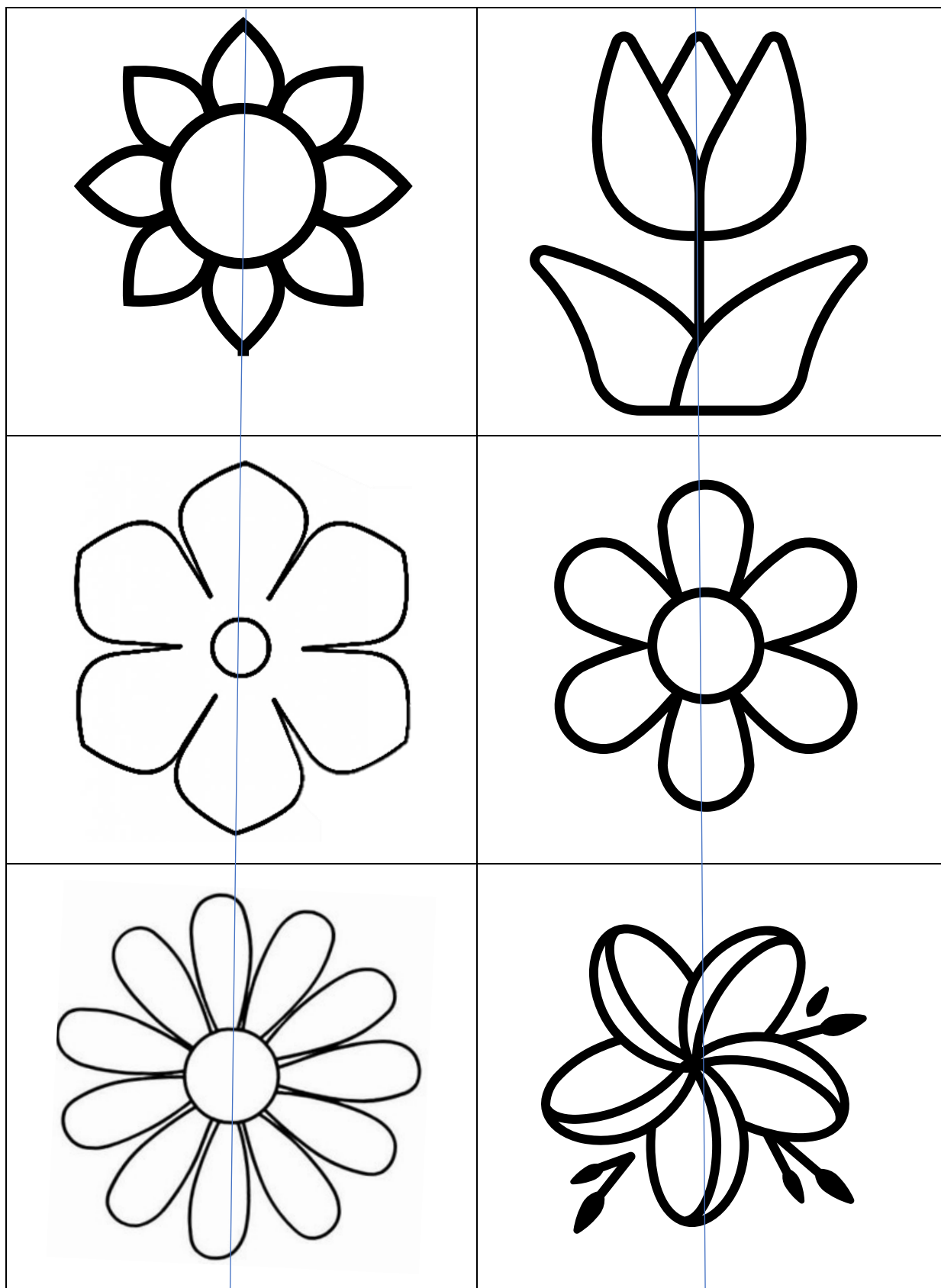

Zdroj: Pinterest – Anna Mason
<https://cz.pinterest.com/pin/438467713700854773/>
[https://cz.pinterest.com/search/pins/?q=anna%20manson&rs=typed&term_meta\[\]=anna%7Ctyped&term_meta\[\]=manson%7Ctyped](https://cz.pinterest.com/search/pins/?q=anna%20manson&rs=typed&term_meta[]=anna%7Ctyped&term_meta[]=manson%7Ctyped)

Příloha 7.7 (Skládačka – rozstříhejte na jednotlivé obrázky a poté podél modré čáry)

DUBEN (8)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast
1.	Podporovat u dětí zájem a ochotu vyjádřit své pocity a prožitky pomocí hudby a pohybu.	Hudební nástroje	Hrubá motorika, sluchové vnímání
2.	Získávat povědomí o tom, jak a kde v některých případech potřeby hledat pomoc.	Co bych dělal, kdyby	Kognitivní a komunikativní dovednosti ★
3.	Zvládat základní hudební a instrumentální činnosti.	Hrajeme si s písničkou	Sluchové vnímání
4.	Rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách.	Třídíme odpad	Sociální dovednosti
5.	Rozvíjet smyslové vnímání, rozlišování vizuálních detailů.	Co chybí?	Zrakové vnímání, grafomotorika
6.	Prohlubování jazykových dovedností při práci se slovy (rým).	Rýmování	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání ★

1. Hudební nástroje

Pomůcky: internetový prohlížeč YouTube – „Hudební nástroje poznávačka“ – Katka Glázrová, 2018

Postup: Pouštíme dětem video s názvem „Hudební nástroje poznávačka“. Po každé ukázce video zastavujeme a ptáme se dětí, o jaký hudební nástroj se jedná. Pokud uhodnou, vyzveme je, ať ukážou, jak se na takový hudební nástroj hraje (nástroje: kytara, bubny, flétna, housle, harfa, klavír, xylofon, trubka, harmonika, didgeridoo).

Po skončení poznávání hudebních nástrojů pustíme celou ukázkou od začátku i s videem a vyzveme děti, aby na každou melodii tančily nebo se pohybovaly tak, jak to cítí. Napovíme jim, že například na bubny běháme nebo dupeme, na flétnu létáme jako motýl atd.

2. Co bych dělal kdyby

Pomůcky: obrázky s čísly záchranných složek (150, 155, 158)

Postup: Popisujeme dítěti situace, které se mohou v běžném životě stát. Jeho úkolem je vždy říct, kde by v takovém případě vyhledalo pomoc, nebo jak by se zachovalo a proč. Pokud by v nějaké situaci chtělo dítě zavolat policii, hasiče nebo záchrannou službu, vyzveme ho, ať ukáže číslo, na které by volalo.

Situace:

- Kdybych šel po chodníku a našel jsem tam ležet peněženku.
- Kdybych šel do obchodu a viděl jsem někoho, jak krade zboží.
- Kdybych viděl, že hoří dům.
- Kdyby se mému kamarádovi na hřišti stal úraz.
- Kdyby se mojí mamince udělalo doma špatně a nikdo by tam nebyl.
- Kdybych viděl kamaráda, jak někomu ubližuje.
- Kdybych viděl, že někdo ubližuje někomu, koho mám rád.
- Kdyby se mi něco ztratilo.

3. Hrajeme si s písničkou

Pomůcky: ozvučná dřívka, bubínek, tamburína

Postup: Vyzveme dítě, aby si s námi zahrálo a zazpívalo písničku. Dáme mu na výběr hudební nástroj a písničku. Pokud si písničku nezvolí samo, nabídneme mu písničky: Skákal pes, Pec nám spadla, Travička zelená, Holka modrooká, Běží liška k Táboru, Prší, prší, Kočka leze dírou.

Pozorujeme, zda dítě drží rytmus, zná slova a melodii písně. Podněcujeme dítě, aby si postupně vyzkoušelo všechny hudební nástroje. Nakonec se zeptáme, který nástroj se mu líbil nejvíce.

4. Třídíme odpad

Pomůcky: pracovní list (příloha 8.4), tužka

Učitelka povídá:

„Pozorně se podívej na obrázek. Po lese se procházel člověk, který vyházal z batohu spoustu odpadků, které do přírody nepatří. Tvým úkolem bude pomoci zvířátkům uklidit les. Spoj odpadky s popelnicí, do které patří. Víš, na co je žlutá (plast), modrá (papír) a zelená popelnice (sklo)? Pověz, jak se máme v přírodě chovat.“

5. Co chybí?

Pomůcky: pracovní list (příloha 8.5), tužka

Postup: Dítě dostane pracovní list se třemi obrázky. Na levé straně je obrázek celý, na pravé straně chybí obrázku některé části. Úkolem dítěte je, poznat, které části chybí a dokreslit je tužkou. Nakonec si dítě může obrázky vybarvit

6. Rýmování

Pomůcky: básnička (příloha 8.6)

Učitelka povídá:

„Já budu povídat slova a tvým úkolem bude poznat, jestli se rýmují, to znamená, že jsou si hodně podobná a končí na podobná písmena. Zkusíme to, například les-pes, rýmují se? Potom je zkusíš vytleskat a říct, kolik mají slabik.“

MRAK – DRAK, LES – DEN, LIŠKA – ŠIŠKA, POLE – KOLO, MOST – KOST, NŮŽKY – RŮŽKY, MÁMA – TETA,
MÍČ – KLÍČ, VLOČKA – KOČKA, STŮL – PES, ZVONEC – KONEC, ČEPICE – SLEPICE.

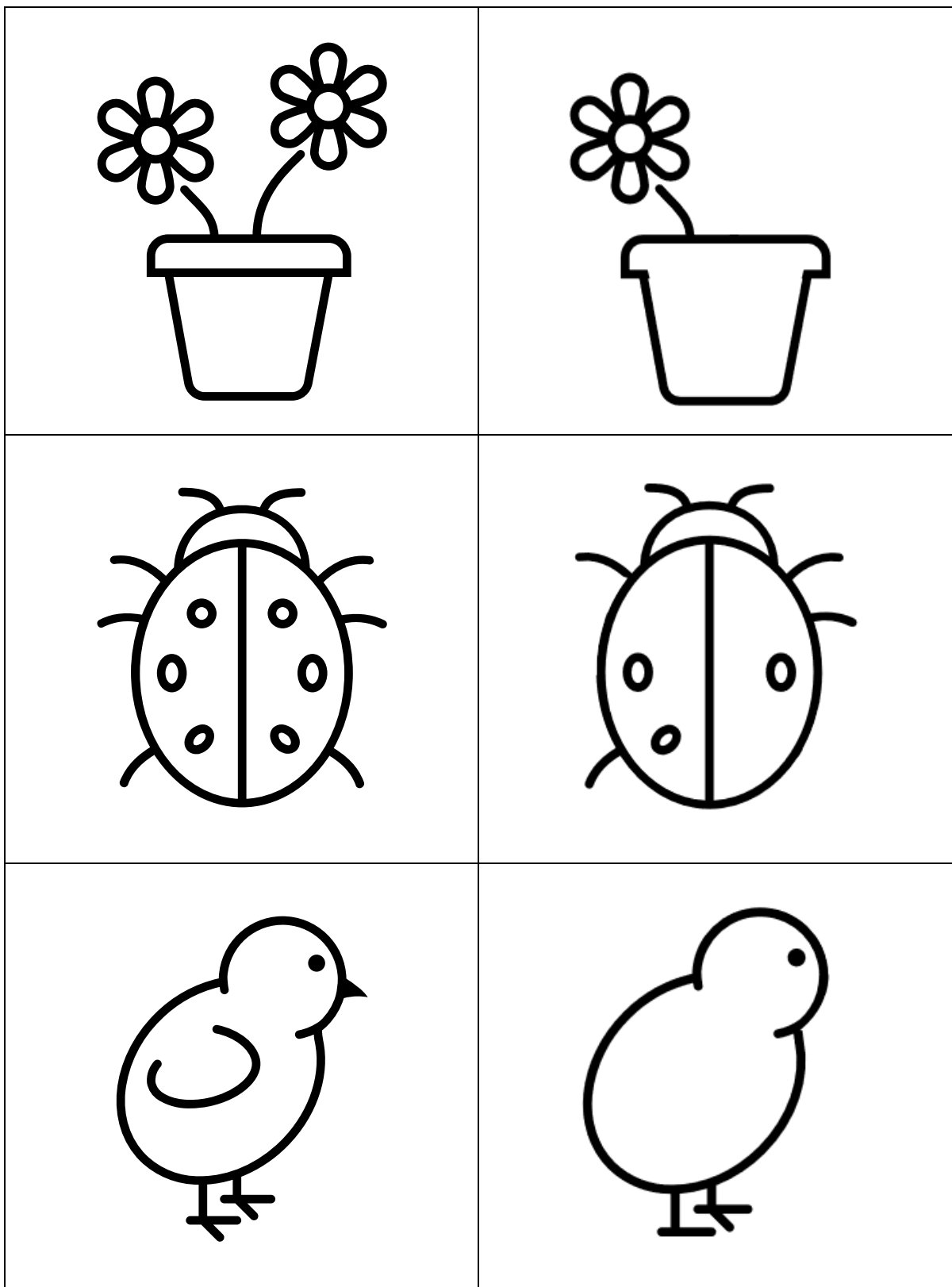
„Teď, když už znáš rýmy, povíme si spolu básničku. Já budu číst to, co je napsané a ty řekneš, co vidíš na obrázku. Snaž se, aby se slovíčka rýmovala.“ (básnička – příloha 8.6)

Přílohy 8

Příloha 8.4 (Třídíme odpad)

Příloha 8.5 (Co chybí?)

Příloha 8.6 (Rýmování – básnička)

Slova: kočka – očka, pes – les, most – kost, rád – kamarád.

Micka, to je naše ,
má moc krásná velká .

Punťa, to je náš ,
za domem nám roste .

Když tam jdeme, musíme přes ,
Punťovi za odměnu hodím .

Je moc hodný, mám ho ,
je můj věrný kamarád.

KVĚTEN (9)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast	
1.	Rozvíjet chápání časových pojmů a vztahů.	Můj den	Časová a dějová posloupnost	★
2.	Rozvíjet chápání prostorových pojmů, orientovat se v prostoru i v rovině.	Země je láva	Prostorová orientace	
3.	Podporovat uvědomování si vztahů mezi lidmi.	Moje rodina	Sociální dovednosti, komunikativní dovednosti	★
4.	Rozvíjení řečových dovedností.	Hra se slovy	Komunikativní dovednosti	★
5.	Rozvíjení zrakového vnímání.	Co se skrývá na obrázku?	Rozlišování figury a pozadí	
6.	Procvičování jemné motoriky.	Plamínek	Jemná motorika, pozornost	

1. Můj den

Pomůcky: obrázky (příloha 9.1), obrázky „dějová posloupnost“ (Silvia Mináriková, 2018, Stařeč: Infra.)
(Zdroj: WELCOME IDEA, 2019. Nakladatelství Dr. Josef Raabe, Univerzita Karlova a kol. [online]
[cit. 2021-02-20] Dostupné z: <https://welcome-idea.eu/#/home>)

Postup: Dítě má za úkol seřadit obrázky podle časové posloupnosti, jak si myslí, že jdou obrázky za sebou. Poté u každého obrázku vypráví, co se na něm odehrává a v jaké denní době.

Po dokončení aktivity vyzveme dítě, aby řekl, jak probíhá jeho den – co dělá ráno, odpoledne a večer. Ptáme se: co budeš dělat dnes odpoledne, až přijdeš ze školky? Co jsi dělal včera?

Nakonec má za úkol seřadit obrázky ze sady „dějová posloupnost“ a slovně okomentovat děj – čištění zubů, umývání vlasů, příprava čaje, vaření vajíčka, oblékání pláštěnky.

2. Země je láva

Pomůcky: balanční podložky, molitanové čtverce

Postup: Po místnosti rozložíme balanční podložky a molitanové čtverce v pravidelném uspořádání (např. síť 6x6). Dítě stojí na jedné straně sítě, učitelka na druhé straně, proti dítěti. Úkolem dítěte je, dostat se z jedné strany na druhou, přesně podle instrukcí učitelky, aniž by spadlo z podložky. Upozorníme dítě, že země je láva, tudíž pálí, a pokud spadne, tak vypadává ze hry.

Pokyny: dopředu/vpravo/vlevo/dozadu + počet kroků (např. dva kroky vpravo, jeden krok vzad).

3. Moje rodina

Pomůcky: velká bílá čtvrtka, pastelky, nůžky, lepidlo, špejle

Postup: Každé z dětí dostane velkou čtvrtku. Jeho úkolem je namalovat svou rodinu (nespecifikujeme, koho). Když má dítě rodinu namalovanou, vystřihne jednotlivé postavy a přilepí je na špejle, čímž vzniknou loutky. Poté dítě požádáme, ať nám něco o postavách poví – kdo je kdo, jak se jmenuje, kde bydlí, jaké má vlastnosti, jak vypadá.

Nakonec mohou děti zahrát s loutkami divadlo, buď ve dvojicích nebo každý sám. Pozorujeme, jak dítě s postavami jedná, načež se můžeme doptávat na vztahy a povídat si s dítětem o jeho rodině.

4. Hra se slovy

Pomůcky: obrázky (příloha 9.4)

Postup: Učitelka ukáže dítěti obrázky, na nichž je zobrazena jedna věc ve dvou podobách – velká a malá. Úkolem dítěte je věc pojmenovat – např. velký dům, a vytvořit zdobnělinu – např. malý domeček. Poté má za úkol říct slovo v množném čísle – např. dva domy, dva stromy, dvě kuřata.

5. Co se skrývá na obrázku?

Pomůcky: pracovní list (příloha 9.5)

Postup: Dítě má za úkol poznat a pojmenovat tři obrázky skrývající se v komplexu tří obrázků. Pokud to dokáže, může určit, který obrázek je úplně vespod, a který je navrchu.

6. Plamínek

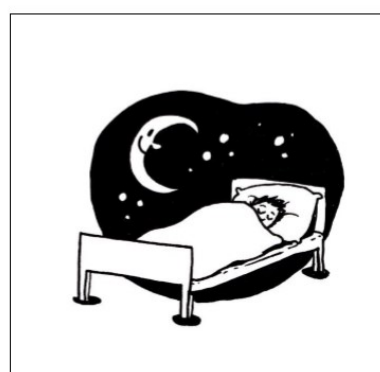
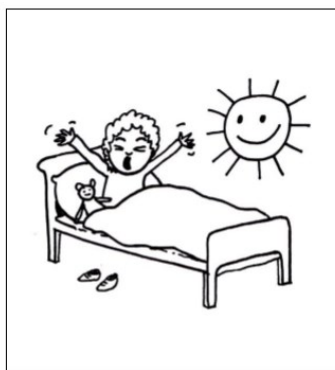
Pomůcky: obrázek plamínku (příloha 9.6), čtvrtka nebo karton, nůžky, lepidlo, kolíčky na prádlo

Postup: Vystřihněte plamínek v příloze 9.6, nalepte ho na kruh ze čtvrtky nebo kartonu o průměru 20 cm. Děti se posadí do kruhu jako u táboráku. Každé dítě dostane do ruky jeden kolíček. Úkolem dětí je, předávat si kruh s plamínkem pouze za pomoci kolíčků, aniž by se ho dotkly rukou. Plamínek totiž pálí a není radno si s ním zahrávat. Důležité je, aby nikomu kruh s plamínkem neupadl na zem a obešel všechny děti a vrátil se zase k paní učitelce, která začínala.

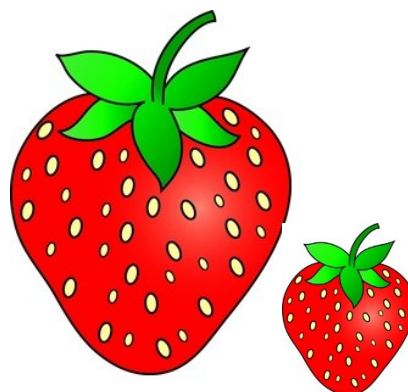
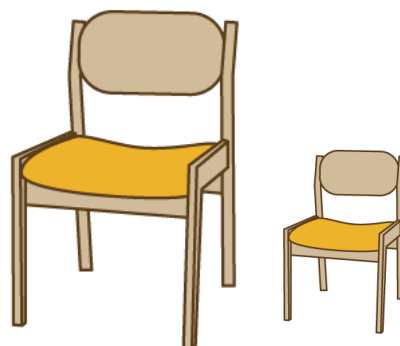
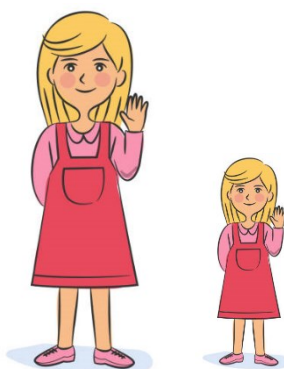
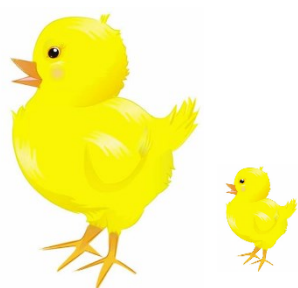
Přílohy 9
Příloha 9.1 (Můj den)

WEL-COME

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

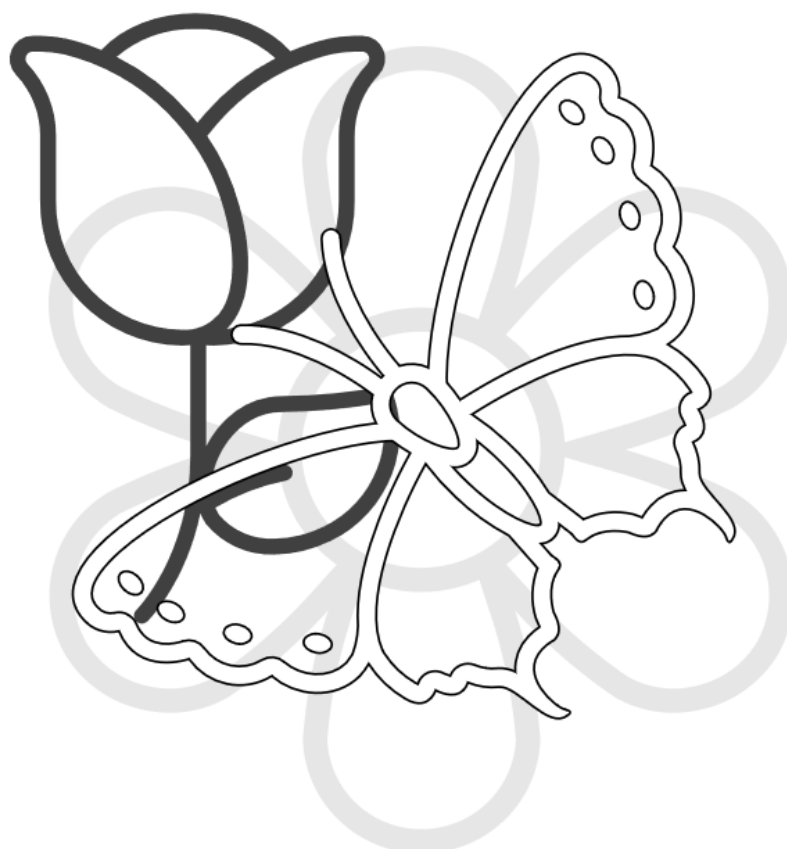
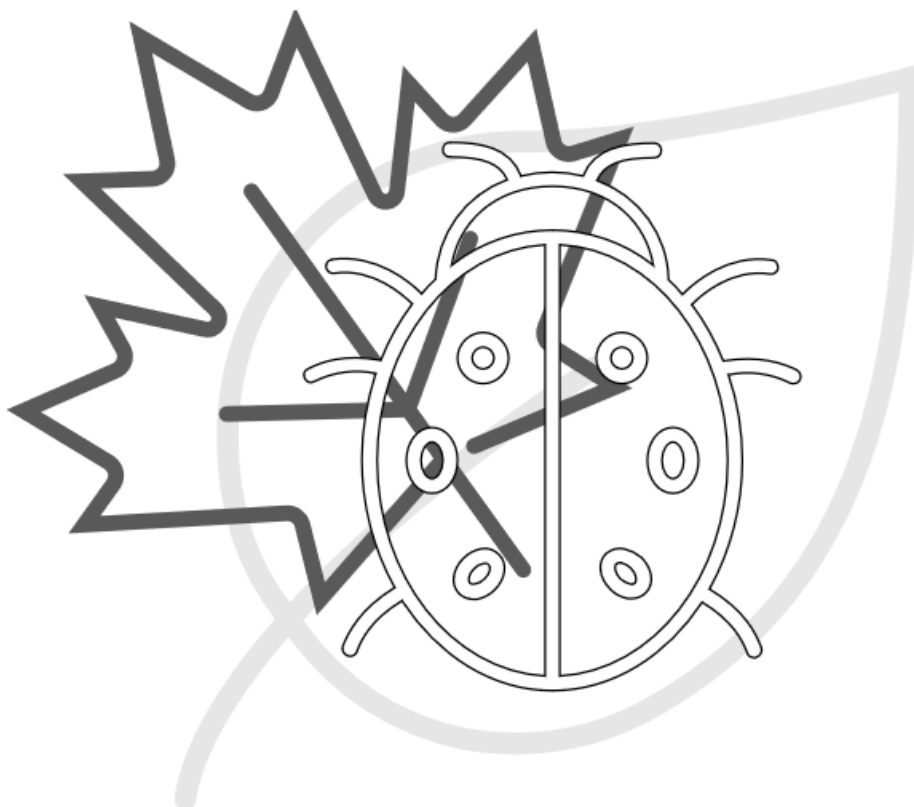

Příloha 9.4 (Hra se slovy)

Příloha 9.5
(Co se skrývá na obrázku)

Příloha 9.6 (Plamínek - vystřihněte)

SLUNÍČKO ČARUJE

(ČERVEN, ČERVENEC)

Charakteristika

V přírodě je stále více živo a velké změny v přírodě poskytují lidem i živočichům další možnosti (cestování, sportování, pěstování, pobyt venku atd.) a práci (zemědělství). Dospělí se chystají na prázdniny a dovolenou, pojedeme na výlet. Děti budou poznávat nová místa v naší vlasti, vytvářet si kladný vztah k životnímu prostředí, k obci a vlasti, ve které žijeme, získávat nové informace o cestování, z oblasti dopravy, o možném nebezpečí při pobytu v přírodě, při hrách, při setkávání se s cizími lidmi a o chování se v mimořádných situacích i o jejich předcházení.

ČERVEN (10)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast
1.	Koordinovat a sladit pohyb s rytmem a hudbou.	Hýbeme se s hudbou	Hrubá motorika, sluchové vnímání
2.	Vytváření zdravých životních návyků a postojů.	Logico Piccolo	Sociální dovednosti
3.	Rozvíjet řečové schopnosti, ovládat dech, tempo a intonaci řeči.	Hra na papouška	Komunikativní dovednosti
4.	Rozvíjet verbální i neverbální komunikativní dovednosti.	Pantomima	Komunikativní dovednosti
5.	Poznávat a používat jednoduchá homonyma.	Logico Piccolo	Komunikativní a kognitivní dovednosti
6.	Nalézat nová a alternativní řešení k problémům.	Labyrint	Vizuomotorika, pozornost

1. Hýbeme se s hudbou

Pomůcky: internetový prohlížeč YouTube – *Hlava, ramena, kolena, palce* (písničky pro děti, 2018); *Mňam mňam Bobík* (Bobíkův svět, 2008), *Ptačí tanec* (DJ Skákal pes, 2019)

Postup: Nejprve pustíme písničky s videem - *Hlava, ramena, kolena, palce* a *Mňam mňam Bobík*. Úkolem dětí je, opakovat taneční pohyby, které vidí u postaviček ve videích.

Nakonec pustíme písničku *Ptačí tanec*. Děti si utvoří dvojice a tančí tanec naproti sobě. Píseň se stále zrychluje a děti se musejí přizpůsobovat jejímu tempu.

Kroky ptačího tance:

- Otevíráme a zavíráme obě **dlaně** v rytmu písničky. Dlaně představují zobáčky. (4 doby)
- Položíme ruce na ramena, jako malá **křídélka**. Máváme křídélky do rytmu písně. (4 doby)
- Kroutíme **boky** a jdeme postupně do **dřepu** a zase zpět do stoje. (4 doby)
- **Zatleskáme** 4x do rytmu.
- Chytíme partnera za rámě a **točíme se dokola** na jednu stranu, poté na druhou.
- Opakujeme.

2. Logico Piccolo

Pomůcky: tabulka Logico Piccolo + *Prvouka: tělo a zdraví* (prac. list 10, 13, 14, 15, 16) (Jan Krečmer, 2017, Praha: Mutabene, ISBN 978-80-86745-50-3)

3. Hra na papouška

Pomůcky: X

Postup: Paní učitelka říká věty a slova. Dítě se stává papouškem a jeho úkolem je papouškovat vše, co paní učitelka řekne – stejným tempem, stejnou hlasitostí a intonací.

Věty:

- Babička šla do obchodu a koupila 5 rohlíků. (říkáme klidným hlasem)
- Jaké je dneska počasí? (výrazně zintenzivníme výšku hlasu na konci otázky)
- Pět, čtyři, tři, dva, jedna, teď. (slovo „teď“ řekneme velmi hlasitě)
- Musím ti říct tajemství. (šeptáme)
- To se nedělá! (říkáme vážným hlasem)
- Lalalalalala.... (zazpíváme část melodie písničky „Skákal pes“)
- Achjo, to jsem smutná/smutný. (říkáme skleslým hlasem)
- Pojedeme k moři, jupí! (říkáme zvesela)

4. Pantomima

Pomůcky: kartičky se zvířátky (příloha 10.4)

Postup: Děti si postupně losují kartičky, na nichž jsou namalovaná zvířátka. Jejich úkolem je předvést zvíře za pomoci pantomimy, beze zvuků. Pokud by děti nemohly zvíře uhádnout, dovolíme použití zvuků. Ten, kdo uhodne, je další na řadě a jde si losovat další kartičku.

5. Logico Piccolo

Pomůcky: tabulka Logico Piccolo + *Sluchové vnímání: slovolov* (prac. list 1,2)
(Jan Krečmer, 2018, Praha: Mutabene, ISBN 978-80-87776-41-4)

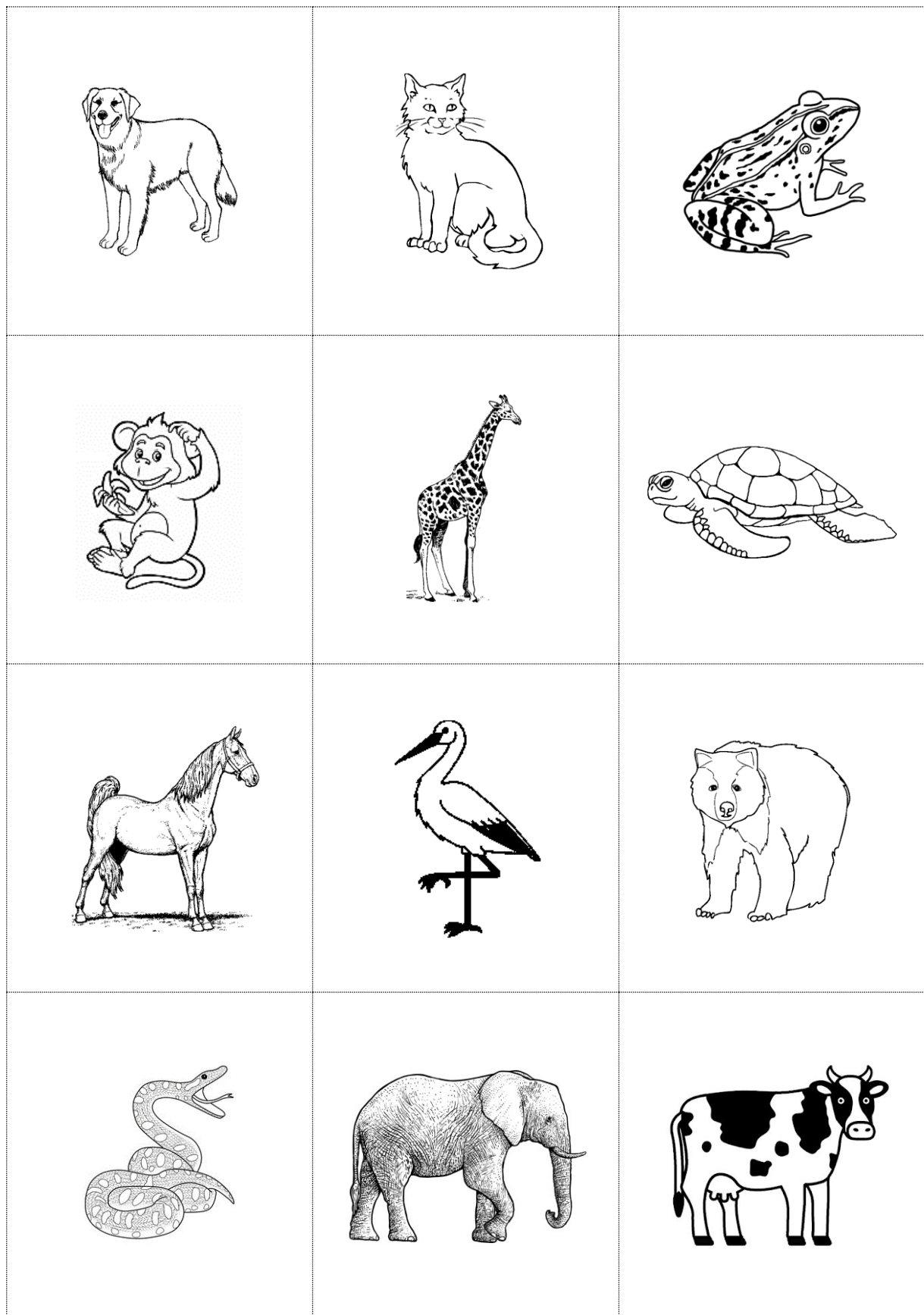
6. Labyrint

Pomůcky: oranžová pastelka, pracovní list (příloha 10.6)

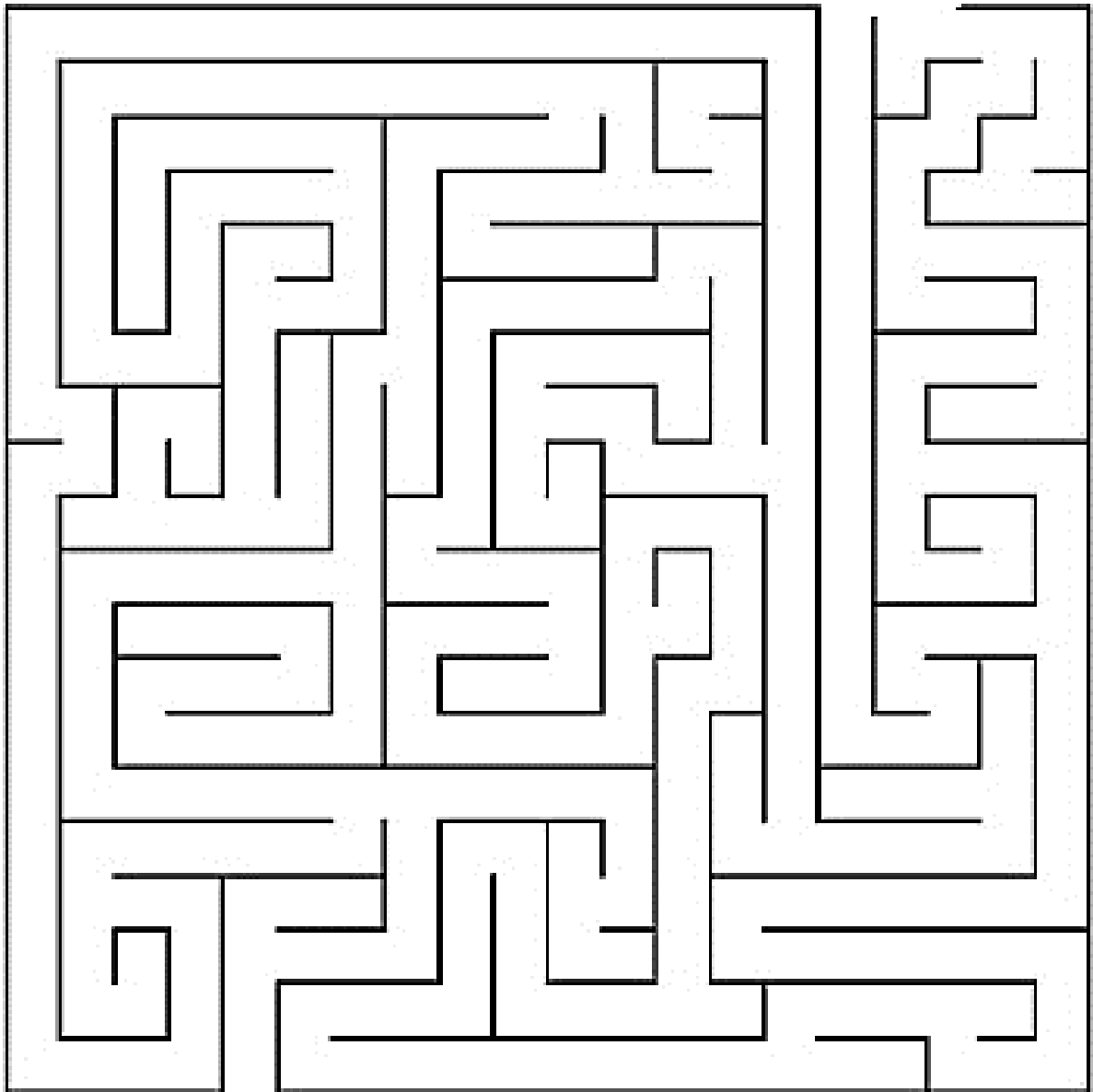
Postup: Dítě má za úkol pomoci zajíčkovi proběhnout labyrintem a získat tak mrkvičku.

Přílohy 10

Příloha 10.4 (Pantomima)

Příloha 10.6 (Labyrint)

ČERVENEC (11)

Cíle		Aktivity	Rozvíjená oblast	
1.	Vytváření základů pro práci s informacemi.	Hra na policistu	Kognitivní dovednosti	
2.	Přijímat pozitivní ocenění i neúspěch, prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.	Hod' si kostkou	Emoční dovednosti, grafomotorika	★ ★
3.	Rozvíjet citlivost, toleranci a respekt ve vztahu k druhému.	Emušáci – o empatii a vzájemném pochopení	Emoční dovednosti	★
4.	Vnímat, že svět je rozmanitý, pozoruhodný, pestrý a různorodý.	Hra „koukám se a vidím“	Kognitivní dovednosti - paměť	
5.	Seznamovat se s důležitostí ochrany osobního soukromí a bezpečí.	Chování o prázdninách	Sociální dovednosti	
6.	Rozvíjet sluchové vnímání, skládat a rozkládat jednoduchá slova.	Hra na robota	Komunikativní dovednosti, sluchové vnímání	★ ★

1. Hra na policistu

Pomůcky: šátek/šála

Učitelka povídá:

„Děti, zahrajeme si na policistu, který vyšetřuje zmizení jednoho z dětí. Jeden bude **policista**, kterému zavážeme oči. Jeden bude **ztracené dítě**. Nejprve si všichni prohlédněte, koho tady dnes máme a co mají všichni na sobě. Pan policista si zaváže oči. Ostatní děti, **svědci**, popisují zmizelého kamaráda – co má na sobě, jaké má vlasy, zda nosí brýle. Pan policista se snaží dopátrat, o koho se jedná.“

2. Hod' si kostkou

Pomůcky: kostka, pracovní list (příloha 11.2a, 11.2b), tužka

Postup: Děti sedí u stolečku a každý si hodí kostkou, na níž jsou různé vzory čar a vln, které má dítě za úkol psát na pracovní list. Každý hází 8x a spojuje dva body v řádku podle vzoru, který mu padl.

Po dokončení aktivity se s dítětem společně podíváme na jeho pracovní list. Zeptáme se ho, který vzor se mu podle něj nejvíce povedl. Dítě pochválíme za jeho snahu. Poté se zeptáme, který vzor byl podle něj nejtěžší a bylo by potřeba ještě trénovat jeho psaní. Opět dítě pochválíme a oceníme za to, že dokáže svojí práci zhodnotit.

3. Emušáci – o empatii a vzájemném pochopení

Pomůcky: kniha *Emušáci: Ferda v tom zase lítá* (str. 114 - 123), plyšák Ferda (Michaela Dostálová, Sylvia Jančicová, Helena Vlčková, 2015, Praha: SCIO, ISBN 978-80-7430-156-8)

Postup: Přečteme dětem příběh *Klíčová dírka, aneb dívejme se na svět i očima druhých*. Během příběhu se ptáme na otázky k příběhu. Nakonec vymyslíme společně s dítětem příběh, proč by na něj mohl být žabák Ferda našťvaný, a co by dítě udělalo pro to, aby se na něj nezlobil.

4. Hra „koukám se a vidím“

Pomůcky: X

Postup: Hru hrajeme ve dvojici nebo s více dětmi. Hra vyžaduje soustředění a paměť, dá se hrát ve třídě nebo venku. Začínáme větou: „Koukám se a vidím ..... (např. strom).“ Další pokračuje a opakuje: „Koukám se a vidím strom a ..... (např. houpačku).“ Přidá slovo. Takto se stále pokračuje dokola, dokud si děti slova pamatují.

5. Chování o prázdninách

Pomůcky: X

Postup: Povídáme si s dítětem o zásadách bezpečného chování během letních prázdnin. Podněcujeme ho, aby vyprávělo, co se může přihodit nebo, co se mu již někdy přihodilo.

Klademe následující **otázky**:

- Jak se musíš chránit při jízdě na kole?
- Co musíš udělat, abys byl vidět po tmě?
- Jak se musíš zachovat při bouřce, když jsi venku?
- Jak by ses neměl chovat u ohně/táboráku?
- Co bys neměl dělat u vody/u rybníka/u bazénu?
- Znáš číslo na policii, záchrannou službu a hasiče?
- Co je důležité udělat, než přejeď silnici?
- Je bezpečné hrát si na silnici?

6. Hra na robota

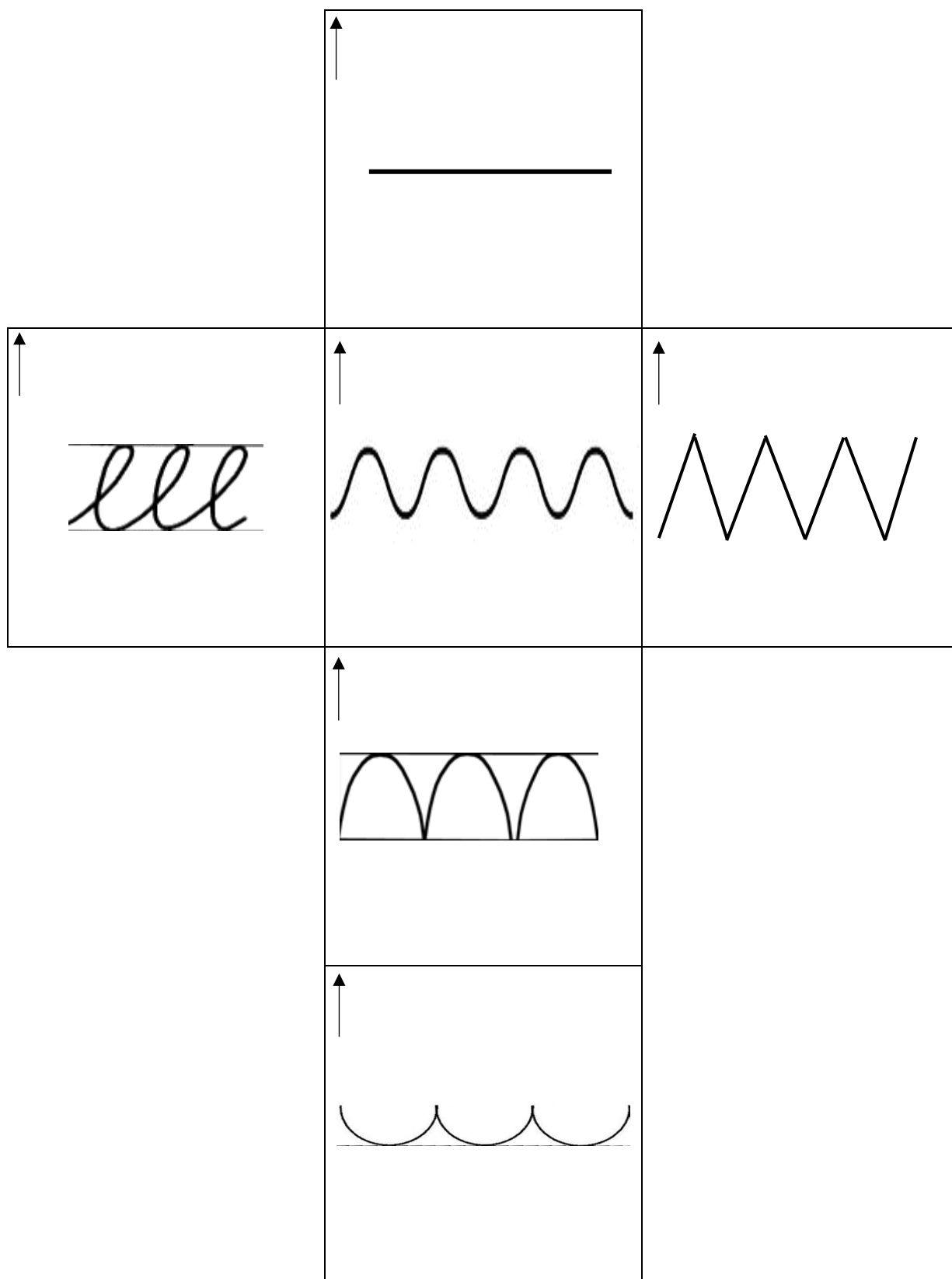
Pomůcky: obrázky (příloha 11.6)

Postup: Říkáme dítěti slova po hláskách, tedy jako robot. Úkolem dítěte je uhádnout, které slovo říkáme a ukázat ho na obrázku.

Poté role vyměníme. Dítě má za úkol říkat námi vybraná slova jako robot.

Přílohy 11

Příloha 11.2a (Hod' si kostkou – vystřihněte, složte kostku)

Příloha 11.2b (Hod' si kostkou – pracovní list)

● ●

● ●

● ●

● ●

● ●

● ●

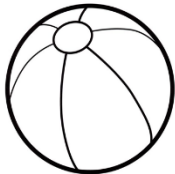
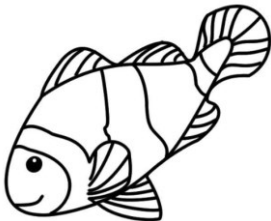

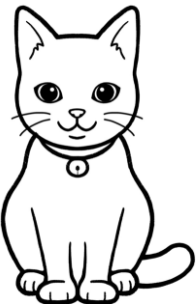

● ●

● ●

 <p>PES</p>	 <p>MYŠ</p>	 <p>PÁN</p>
 <p>KOLO</p>	 <p>DŮM</p>	 <p>MÍČ</p>
 <p>RYBA</p>	 <p>MRAK</p>	 <p>MÍSA</p>
 <p>KOČKA</p>	 <p>ŠÍŠKA</p>	 <p>LES</p>

Inspirace a zdroje

BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V., 2015. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. Brno: Edika. ISBN 978-80-266-0658-1.

BEDNÁŘOVÁ, J., 2010. *Zrakové vnímání: optická diferenciacce I*. Praha: DYS-centrum Praha. ISBN 978-80-904494-2-8.

KÁBELE, F., PÁVKOVÁ, B., 1988. *Obrázková škola řeči*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 14-700-88.

SINDELAROVÁ, B., 2016. *Předcházíme poruchám učení: soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě*. Přeložila: POKORNÁ, V. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1082-5.

ZELINKOVÁ, O., 2012. *Dyslexie v předškolním věku?* Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0194-6.

ŽÁČKOVÁ, H., JUCOVIČOVÁ, D., 2007. *Metody reedukace specifických poruch učení. Smyslové vnímání*. Praha: D+H. ISBN 978-80-903-579-9-0.

WAWER, M., POŠMOURNÁ, J., JANČOVÁ, M., 2001. *300 her a cvičení pro úspěšný vstup do školy*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-512-1.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – Barevný rok

Příloha 12 – Záznamový arch

ZÁŘÍ

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		

ŘÍJEN

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

LISTOPAD

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

PROSINEC

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

LEDEN

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

ÚNOR

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

BŘEZEN

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

DUBEN

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

KVĚTEN

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

ČERVEN

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

ČERVENEC

Aktivita	Splněno – jména dětí	Poznámky
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Poznámky: